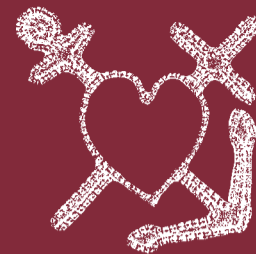

GOD HELG

NR. 1 • 2024

FELLES MENIGHETSBLAD FOR BISKOPSHAVN, EIDSVÅG, SALHUS OG OSTERØY

Salhus kirke 100 år:

Velkommen til jubileumsfest!

Møt Oda

Feiret Hamre som kyrkjestad i 1000 år

BISKOPSHAVN

Menighetskontoret: Skuldveien 2, 5043 Bergen • Org.nr. 976 994 264
Tlf. 55308190 • E-post: biskopshavn.menighet.bergen@kirken.no

Sokneprest
Marianne Bergsjø Gammelsæter
Mobil 95806920
E-post: mg822@kirken.no

Kantor
Tonje Eriksen
Mobil 900 98 551
E-post: ta749@kirken.no

Trosopplærer/kirketjener:
Hilde Helen Trovåg
Mobil 924 08 674
E-post: ht262@kirken.no

Leder for menighetsrådet:
Hilde Theresie Gjerstad
Mobil 99100579

Daglig leder (vikar):
Øyvind Walde
Tlf. 55362230
ow679@kirken.no

Nettside Biskopshavn menighet:
www.biskopshavnmenighet.no
Følg Biskopshavn kirke på Facebook

SALHUS

Menighetens nettsider: kirken.no/nb-NO/fellesrad/Bergen/menigheter/Salhus-menighet
facebook.com/salhusmenighet

E-postadresse: salhus.menighet.bergen@kirken.no • Tlf Salhus menighet: 55 36 22 40
Bestilling av dåp, vielser og gravferd, Telefon: 55593200.

Telefontid: Hver dag kl.08.00-15.30, men unntak kan forekomme. • Org.nr. 874 231 808

Sogneprest
Hanne Zimmermann-Ølberg
Epost: ho969@kirken.no

Menighetspedagog
Elise Lindtner Sæle
Epost: es232@kirken.no

Barne- og ungdomsarbeider
Hildegunn Elise Aase
Epost: ha398@kirken.no

Daglig leder
Kristi Elin Aadland
Tlf.: 55 36 22 40
Epost: ka365@kirken.no

Menighetsrådsleder:
Per Vidar Halsnes
Epost: Per-Vidar.Halsnes@eviny.no

Kantor
Magnar Børnes
Epost: mb862@kirken.no

Kirketjener
Joana Vaitke
Epost: jv694@kirken.no

Diakonarbeider:
Helen Toppe
epost: ht263@kirken.no

Prest
Thor Haavik
Epost: th656@kirken.no

Gratulerer med nytt menighetsblad!

Mange av våre lesere har savnet bladet siden siste fellesutgave før jul i fjor. I mellomtiden har det vært arbeidet i kulissene med å stable en ny organisasjon på beina. De kirkelige velsignelser over oppgaven kom raskt, mens de offentlige papirmøller har krevd noe mer tid.

Dette bladet er et samarbeid mellom fire menigheter. Den våkne leser har nok oppdaget at det fysiske formatet har forandret seg siden forrige blad, nå i tabloidformat. Innholdet vil derimot fortsatt spille livet i menighetene.

Vi ber gjerne om et bidrag til dekning av utgifter til produksjon og trykking av bladet. Foreløpig bruker vi Eidsvåg menighets kontonummer 1644.13.43047 (adresse: Vollane 3, 5105 Eidsvåg), med tilhørende Vipps-nummer 502205. Merk gaven med «menighetsblad».

Vi landet på «God helg» som navn på bladet. En av begrunnelsene var at det er nøytralt i målform. Send gjerne en melding/epost til oss om du har et annet navneforslag! :)

Lykke til med lesingen og God helg!

For styret i felles menighetsblad,
Bjørn Otto Aarheim

OSTERØY

Kyrkjekontoret Adresse: Lonevåg Senter, Lonevågen 5, 5282 Lonevåg • Org.nr. 976 995 341
Ope mandag til fredag kl. 9.00-15.00 med unntak for onsdag
Postmottak: post.osteroy@kyrkja.no • Heimeside: osteroy.kyrkja.no

Kyrkjevevje
Linda Gripsgård Lunga,
Tlf. 56978830 / mobil 90604890
E-post: ll362@kyrkja.no

Konsulent
Toril Margrete Nelson,
Tlf. 56978830
E-post: tn253@kyrkja.no

Sokneprest
Astrid Marie Haugland
Tlf. 56978836 / mobil 99360665
E-post: ah375@kyrkja.no

Vikarprest
Ida Greve,
Tlf. 56978837
E-post: ida.greve@online.no

Trusmedarbeidar:
Helga A. Mjelstad
Mobil 48095658
E-post: hm342@kyrkja.no

Kantor:
Ivar Mæland
Mobil 48182533
E-post: imae@mail.dk

Organist
Trent L. Bruner
Tlf. 56978835 / mobil 93889950
E-post: tb454@kyrkja.no

Soknerådsleiar/
Konfirmantlærer
Bjarte Hammer Aarland
Mobil 93429116
E-post:
bjarte.aarland@gmail.com

Omvisar Hamre
Kristoffer Hans Foldøy
Mobil 47618124
E-post: krifolder@gmail.com

Kyrkjegardsarbeidar
Oddvar Høgli
Mobil 94530996
E-post:
oddvar.hogli@gmail.com

Kyrkjetenar i Hamre og Hosanger
Gaute Røslund
Mobil 91796406
E-post: gaute@rosskennel.net

Kyrkjetenar Bruvik
Magne Roald Vikne
Mobil 91304824
E-post: mr-vikne@online.no

Kyrkjetenar på Haus
Bent-Are Mjelstad
Tlf. 48198729
E-post: bentaremjelstad@gmail.com

Kyrkjegardsarbeidar
Sigurd Revheim
Tlf 91323403. E-post:
sigurdrevheim@gmail.com,

EIDSVÅG

Menighetskontoret: Eidsvåg kirke, Vollane 3, 5105 Eidsvåg • Org.nr. 976 994 388
Tlf. 55308190 • Epost: eidsvag.menighet.bergen@kirken.no
For dåp, vigsel og gravferd, kontakt kirketorget på tlf. 55 59 32 00

Sokneprest
Oddbjørn Stubhaug
Epost: os227@kirken.no
Mobil: 90863441

Kirketjener
Kalaregy Drange (Regy)
Mobil: 951 74 260
E-post: KD722@kirken.no
Tilstede: ti og to.

Menighetspedagog
Lina Talhaug (permisjon)
Mobil: 40474020
E-post: Lt466@kirken.no

Kantor
Irina Blankova
Tlf.: 55 30 81 90
E-post: lb334@kirken.no

Menighetsarbeider
Kari Fonn Hafskor
Mobil: 48092127
E-post: kacorn@online.no

Menighetspedagog
Solveig Westermoen (vikar)
Epost: SW632@kirken.no

Menighetsrådsleder
Marit Vik
Tlf.: 406 59 031
E-post:
Marit12vik@gmail.com

Barne- og
ungdomsarbeider
Hannah Bolstad

GOD HELG

Felles menighetsblad for
Biskopshavn, Eidsvåg, Salhus
og Osterøy

Adresse:
Vollane 3, 5105 Eidsvåg
Bankkonto: 1644.13.43047
VIPPS: 502205.

Styreleder:
Bjørn Otto Aarheim
Epost:
baarheim@broadpark.no

Redaksjon:
Ansvarlig redaktør:
Magne Fonn Hafskor
Epost: eyecu@online.no

Biskopshavn menighet
v/Marianne Bergsjø
Gammelsæter
Epost: MG822@kirken.no

Eidsvåg menighet
v/Trond Wathne
Epost: trwathne@gmail.com

Osterøy menighet
v/Vibeke Bjørndal Midttun
Epost:
vibekemidttun@gmail.com

Salhus menighet
v/Gary Kramer
Epost:
gary@haalandskramer.net

Kjære leser!

Nesten på dagen ni måneder etter forrige utgave er menighetsbladet tilbake – men nå i en litt annen form enn den du kjenner fra tidligere.

AV REDAKTØR MAGNE FONN HAFSKOR

SAMARBEIDSPROSJEKT: Det nye menighetsbladet er fortsatt et fellesprosjekt, men nå mellom fire menigheter. Bildet ble tatt på redaksjonsmøtet for bladet du nå holder i hendene. Fra venstre: Lise McKinnon (Biskopshavn), Linda Gripsgård (Osterøy), Trond Wathne (Eidsvåg), Gary Kramer (Salhus) og Magne Fonn Hafskor (ansvarlig redaktør) (Foto: Thrude Deisz)

Menighetsbladene i Åsane prosti var et samarbeidsprosjekt der hver menighet fikk sitt eget blad, med fellessider i midten av bladet. Dette samarbeidet gjorde det mulig å lage blader av høy kvalitet innenfor knappe økonomiske rammer.

Da Åsane menighet trakk seg ut av samarbeidet i fjor, mistet vi samtidig mye av det økonomiske grunnlaget for å kunne fortsette prosjektet for de resterende menighetene: Biskopshavn, Eidsvåg, Osterøy og Salhus.

Utover våren har det vært holdt en rekke møter for å se på muligheten for å kunne fortsette med dette prosjektet. Flere modeller ble drøftet, og til slutt ble bladstyret enige om å lage ett felles blad for alle de fire menighetene.

Bladet du nå holder i hendene er første utgave av det nye prosjektet. Det er trykket på avisepapir siden det er billigere, og har egne lokalsider for hver av de fire menighetene.

Vi ønsker å ha et variert innhold i Menighetsbladet, både med informasjon om hva som skjer av stort og smått i menigheten, ord til ettertanke og reportasjer som vi håper kan være til nytte og glede.

I en tid med økende kostnader er det en utfordring å få nødvendige midler til å gi ut bladet. Vi er derfor svært takknemlige for alle økonomiske bidrag til bladet.

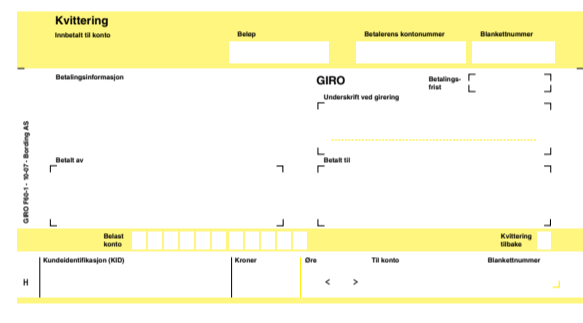

Nå får du også anledning til å gi bladpenger med Vipps.

Vippsen heter «Menighetsblad», og vippsnummeret er 502205. Du kan også bruke QR-koden på denne siden.

Du kan fortsatt velge bankgiro om du ønsker det. Mottakeradresse er da Eidsvåg menighet, Vollane 3, 5105 Eidsvåg, og kontonummeret er 1644.13.43047.

På forhånd takk til alle som bidrar :)

Høstens merkedager

Oversikt over noen av høstens viktige globale, diakonale og misjonale merkedager og arrangementer.

22. august: Internasjonal dag for ofrene som rammes av vold på grunn av religion eller livssyn

Denne dagen ble vedtatt av FNs generalforsamling i mai 2019. Hensikten er å bekjempe vold og terrorisme som motiveres av religion eller livssyn, og å vise avsky mot vold som rettes mot personer eller grupper på bakgrunn av deres religiøse identitet. Dagen er lagt rett etter den internasjonale dagen til minne om ofrene for terrorisme 21. august. FNs medlemsland ønsker dermed å styrke kampen mot voldelig ekstremisme, og samtidig styrke menneskerettigheter som religionsfrihet, ytringsfrihet og organisasjonsfrihet. Mer informasjon: fn.no

15.-22. september: Global kirkeuke for fred i Israel og Palestina

Kirkeuken (kirkeukaforfred.no) markeres av kirker og kirkelige organisasjoner i land over hele verden. Målet er å gi et kirkelig bidrag til å sikre rettferdig fred, sikkerhet og like rettigheter for alle mennesker som lever i Palestina og Israel. Årets markering vil være preget av den ekstreme situasjonen på Gaza. I Kirkeuka inviteres vi til å be for, opplyse om og være pådrivere for en rettferdig fred:

- Vi står sammen om å kreve at okkupasjonen av palestinske områder skal ta slutt.
- Vi ber norske myndigheter intensivere innsatsen for å få en rettferdig løsning på plass.
- Vi mener at sikkerhet best vinnes gjennom respekt for folkeretten og beskyttelse av menneske-

rettighetene, og ber israelske og palestinske myndigheter handle deretter.

- Vi står sammen med palestinere og israelere som arbeider for fred og likeverd med ikkevoldelige midler.

20. oktober: TV-aksjonen

Årets TV-aksjon går til Barnekreftforeningen, og arbeidet med å etablere familiehus ved universitetssykehusene i Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo. Her kan barn med alvorlig sykdom og familien deres bo sammen mens barnet er under behandling.

Mer informasjon:

barnekreftforeningen.no/tv-aksjonen-2024

10. november: Søndag for de forfulgte

Dette er en viktig merkedag i kirkeåret hvor menigheter over hele verden står sammen i bønn for den forfulgte kirke. Dette gir dem håp og de får kjenne at de ikke står alene. Mer informasjon: stefanus.no/for-menigheten/sondag-for-de-forfulgte

10.-17. november: Global uke mot moderne slaveri

Nasjonal tverrkirkelig markering på initiativ fra Norges Kristne Råd. Gjennom ulike aktiviteter belyses moderne slaveri slik det foregår i Norge og globalt. Mer informasjon: globaluke.no

SAMMEN FOR FRED I ISRAEL OG PALESTINA: Årets markering vil være preget av den ekstreme situasjonen på Gaza. Bildet er fra Israels sikkerhetsgjerdning på Vestbredden i 2005, da graffitikunstneren Banksy sprayet ni ulike motiver på den palestinske siden av muren. (Foto: Maureen/CC BY 2.0)

Årets konfirmanter

I år var det nitten konfirmanter i Biskopshavn. En flott gjeng som ble konfirmert 12. mai i nydelig vær ute og flott pynta kirke inne.

AV MARIANNE BERGSJØ GAMMELSÆTER

Det var korsang fra Biskopshavn Vokal og Ungdomskoret, Marianne var prest, Tonje var organist og dirigent og Hilde var kirketjener. Sammen med konfirmantutvalget og gudstjenesteteam ble det en høytidelig og flott dag!

Konfirmentåret har hatt sitt faste innhold med undervisningssamlinger med Kristuskransen, middag, leik og avslutning i kirkerommet. Vi har vært på weekends og det har vært besøk av ulike gjester.

Konfirmentene har deltatt på til sammen åtte gudstjenester, to av de som ministranter. Konfirmantutvalget og konfirmprest Marianne tror de har fått med seg mange viktige opplevelser og gode minner.

Vi ønsker Guds velsignelse over livet og vil dere skal vite at dere alltid har en plass i kirka!

Babysang i Biskopshavn

Høsten 2024 med Babysang i Biskopshavn kirke

ONSDAGER KL.11-12.30

21.august

4.september 18.september

2.oktober 16.oktober 30.oktober

13.november 27.november

Velkommen til en fin stund med sang, rytme og bevegelse! Etterfulgt av enkel servering og prat. Babysangen ledes av Marianne, prest. Ta gjerne med matpakke!

Se Facebook: [Babysang Biskopshavn Menighet](#)
Påmelding første gangs til mg822@kirken.no eller 95806920
Spre ryktet og følg «Babysang Biskopshavn på Facebook!»

Hilsen Marianne, prest

Biskopshavn menighets formiddagstreff høsten 2024

- 19. september: Konsert med Pensjonistorkesteret
- 3. oktober: Program kommer
- 17. oktober: Arne Brekke - Bergensprogram
- 31. oktober: Atle og Erling underholder med sang
- 14. november: Utlodning
- 28. november: Barnehagen – advent
- 9. januar 2025: Juletefest

«Det skjedde i de dager»

Nytt verk fra Odd Johan Overøye.

sangerne våre elsker å synge! Så da var det veldig naturlig å gå til han for å spørre om nettopp han kunne tenke seg å skrive musikken til denne forestillingen som vi ønsker oss. Vi kommer tilbake til dette i neste utgave av God helg, men vil gjerne informere om at billetter allerede er å få kjøpt på ticketco.no.

15. og 16. desember er det duket for en fantastisk spennende urframføring i Biskopshavn kirke. Korskolen i Biskopshavn har bestilt et verk – en scenisk gjenfortelling av juleevangeliet. Det hele startet med at vi ønsket oss et julespill som var vårt og som vi kunne etablere tradisjon for å bruke år etter år. Vi har tidligere gjort masse musikk av komponisten Odd Johan Overøye. Han skriver musikk som

HELG OVER BISKOPSHAVN

Det skjer i Biskopshavn: Oppstart høsten 2024

Korskolen følger skoleruten.
For info, kontakt dirigent Tonje: ta749@kirken.no

***

Biskopshavn Vokal har oppstart mandag 19. august kl. 18.45

***

Babysang har oppstart onsdag 21. august kl. 11

***

Første konfirmenttreff blir torsdag 29. august på «Dumpen»

***

Barneklubben har oppstart mandag 2. september kl. 17.30

***

Presentasjon av nye konfirmanter
med basar etter gudstjenesten, 8. september kl. 11

***

Suppe og samtale har oppstart 10. september.
Påmelding til Marianne - epost MG82@kirken.no

***

Formiddagsgudstjeneste med treff har oppstart
torsdag 19. september kl. 11.30

***

Utdeling av 4- og 6-årsbok 22. september kl. 11

***

Lys Våken for 6.trinn 9.-10. november

***

Menighetens julemarked lørdag 30. november

***

For flere datoer og aktiviteter:
Se kirken.no/biskopshavn, kalender og «HVA SKJER»

Blir du 4 eller 6 år i 2024?

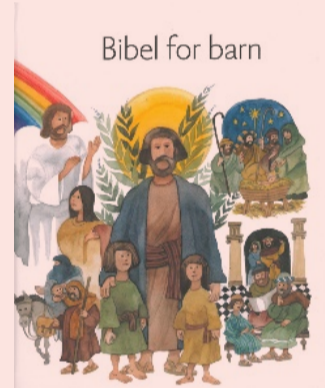

Da er du spesielt invitert til familiegudstjeneste i Biskopshavn kirke søndag 22. september kl.11!

Biskopshavn menighet har lang tradisjon for å dele ut 4-årsbok, og 6-åringene får barnebibel. Nå er turen kommet til deg og familien din, og vi ønsker dere hjertelig velkommen!

Aspirantkoret (1. og 2. trinn) er med og synger under gudstjenesten, og de har basar under kirkekaffen :) For 4-åringene vil det være gudstjenesteverksted under kirkekaffen.

Påmelding skjer til trosopplærer Hilde Helen Trovåg (epost: ht262@kirken.no) innen 17. september

Barneklubben i Biskopshavn

Er du kreativ, liker å leke, synge og være med venner? Da er kanskje barneklubben i Biskopshavn noe for deg? Dette er et tilbud til barn fra det året de fyller fire år og frem til skolealder.

Hver **mandag kl. 17.30 – 18.30** møtes vi i Biskopshavn kirke (menighetsinngangen).

Vi synger, hører en bibelfortelling, leker mange gøy leker, vi lager noe som du kan ta med deg hjem, og så spiser vi noe sammen.

Vi følger skoleruten, og det koster 100 kroner i semesteret.

Oppstart etter sommeren er 2. september. Håper vi ser deg!

Med vennlig hilsen
Biskopshavn menighet
Trosopplærer Hilde Helen Trovåg
Epost: ht262@kirken.no / mobil 924 08 674

SLEKTERS GANG

Begravelser og
bisettelser

04.01.2024 Helga Fottland Lorentzen
05.01.2024 Ingrid Erstad
05.01.2024 Kjellaug Grønhaug
16.01.2024 Gerd Inger Songstad
19.01.2024 Per Halland
02.02.2024 Gerd Lillian Breivik
08.02.2024 Bjørg Aase Hovland
09.02.2024 Arthur Kleiveland
16.02.2024 Hans Henry Olsen
16.02.2024 Wivi Nancy Madsen
20.02.2024 Turid Anna Grevle
23.02.2024 Gunnar Knut Hopland
15.03.2024 Linda Henriksen
22.03.2024 Berit Strømmen
09.04.2024 Helge Skjeldal
09.04.2024 Sofie Johanne Vågenes
12.04.2024 Astrid Marie Bjørge
18.04.2024 Sigfrid Aud Seivaag
14.05.2024 Tia Sofie Solheim
16.05.2024 Unni Irene Ellingsen
21.05.2024 Turid Gullaksen
30.05.2024 Kåre Hole
04.06.2024 Odd Carlsen
07.06.2024 Bjørg Johanne Harthug

viede

06.07.2024 Eirin Bjerkomp Soelberg
og Kato Nogva Flem
27.07.2024 Mia Elise Vemmalvik
og Styrk Vemmalvik

Døpte

14.01.2024 Alma Lundekvam Berget
14.01.2024 Ludvig Mjanger
04.02.2024 Ada Fedje Nornes
04.02.2024 Theodor Turøy Hille
11.02.2024 Magnus Lie-Stensland
18.02.2024 Herman Knudsen
18.02.2024 Amelia Lødøen Høiesen
03.03.2024 Emma Skauge Jamne
14.04.2024 Vilhelm Songstad Tvedten
14.04.2024 Oline Songstad Tvedten
28.04.2024 Sofia Eikner Stavseng
28.04.2024 Ingrid Foldnes Barsnes
28.04.2024 Johannes Olsen Gunnarskog
02.06.2024 Elena Lanza Skarsten
15.06.2024 Olivia Hagemoen Gjeldsvik
16.06.2024 Ariane Silden Kråkenes
30.06.2024 Othelia Ramsey-Bratland
30.06.2024 Agnes Rasmussen Ramstad

HELG OVER BISKOPSHAVN

Bestefaren døde da Voorbode gikk i luften

På årets gudstjeneste ved Ankerhytten fikk vi besøk av to av barnebarna etter kapteinen på Voorbode. Arja van Veldhuizen holdt en gripende tale, og også om hvordan eksplosjonen i Vågsbunnen har «levd videre» både på film og ellers.

TEKST: NILS AGNAR ELDHOLM OG MARIANNE BERGSJØ GAMMELSÆTER

80 ÅR SIDEN EKSPLOSIONEN I VÅGSBUNNEN: Arja og Chris er barnebarn etter Voorbode-kaptein Christian Bot, og deltok på årets minnemarkering ved Ankerhytten. I midten: Marianne Bergsjø Gammelsæter. (Foto: Knut Georg Flo)

Helt siden 1982 har det vært holdt gudstjeneste på 2. pinsedag ved Ankerhytten på Sandviksfjellet. Denne tradisjonen startet etter at Biskopshavn-speiderne hadde gjenoppbygget Ankerhytten (tidligere het hytten Fjeldly).

Prester fra Biskopshavn og Eidsvåg menigheter har holdt selve gudstjenesten, og mange andre har sørget for kirkekaffe med kaker, boller, kaffe og saft. Det er ikke rart at dette er blitt et populært arrangement!

Fint besøk fra Nederland

Under årets gudstjeneste i fjellet skinte solen fra skyfri himmel, og dagen ble strålende på alle måter for de over 30 små og store som tok turen. Gudstjenesten og kirkekaffen fulgte gode og lange tradisjoner, og mange hadde en kjempespinformiddag ved Ankerhytten.

Vår sokneprest Marianne Bergsjø Gammelsæter hadde ansvaret for gudstjenesten, May

Bruserud var med og leste tekst og bønner og barnebarnet Trygve ringte med «kirkeklokken».

Etter gudstjenesten fortalte Nils Agnar Eldholm om Ankerhytten, som har fått navn etter at ankeret fra skipet Voorbode havnet 400 meter over havet. Dette skjedde for 80 år siden, da det nederlandske skipet «Voorbode» eksploderte i Vågsbunnen.

Vi hadde også besøk av to av barnebarna til Christiaan Bot, som var kaptein på skipet denne dagen. Arja van Veldhuizen holdt en følelsesladet innlegg fortalte Arja om eksplosjonen på familiens båt og familiens sorg over det som hendte. Hun fortalte også om hvordan denne hendelsen har «levd videre» både på film og ellers.

En enorm eksplosjon

Kort fortalt ble mannskapet på den nederlandske fiskebåten Voorbode tvunget til å frakte

last for den tyske okkupasjonsmakten. I 1944 skulle de føre dynamitt fra Oslo til Finnmark. I Bergen fikk båten kaiplass like utenfor Håkonshallen.

20. april 1944 kl. 8.30 kom det røyk opp fra lasterommet, og noen minutter seinere ble det en enorm eksplosjon. Mange døde og mange ble skadet. Også kapteinen døde.

Deler fra båten havnet rundt om i byen. Ankeret landet på Sandviksfjellet, og hytteeierne bar det bort til Fjeldly. Etter dette begynte folk å kalle hytten for Ankerhytten. Biskopshavn-speiderne har siden sørget for at hyttens offisielle navn nå er Ankerhytten.

I 1994 ble ankerbiten boltet fast i fjellet, og samtidig ble minneplaten med forklaringen på hvordan har seg at den befinner seg her satt opp. Teksten lyder:

«Ankerdel fra D/S Voorbode som eksploderte på Vågen 20.04.1944. Skipet var lastet med ca. 150 tonn sprengstoff.

Ankerdelen ble kastet 400 meter til værs og tre kilometer fra eksplosjonsstedet. Tragedien kostet nesten 200 mennesker livet. Ca. 5000 ble skadet».

Kapteinenes etterkommere på besøk

For noen år siden kom en familie, to voksne og to barn, bort til hytten. De spurte oss om det var her det lå et anker.

Moren, som snakket godt norsk, kunne fortelle at hun var barnebarn til kapteinen på Voorbode, og barna var altså oldebarn til kapteinen.

Det ble en sterk stund da de fikk se ankeret. Seinere har en datter, flere barnebarn og oldebarn kommet opp til Ankerhytten og ankeret. I løpet av disse årene er kontakten med Biskopshavn blitt god.

MINNESMERKE OVER EKSPLOSIONEN I VÅGSBUNNEN: En del av ankeret fra Voorbode havnet 400 meter over havet på Sandviksfjellet. I 1994 ble denne plaketten plassert der, som eneste minnesmerke over katastrofen. (Foto: Svein Harkestad)

SALHUS MENIGHETSBLAD

NR. 2 - 2024 - 41. ÅRG.

FOR HORDVIK, SALHUS, MJØLKERÅEN OG MORVIK

Fikk prøve seg som forpakter på «Farmen»

En kveld i slutten av mai hadde vi Farmen Junior for dem som er 12 og 13 år gamle. Søndagen etter feiret vi gudstjeneste samme plass.

AV ELSE LINTNER NÆSS

FRILUFTSGUDSTJENESTE MED KLOKKEKLING: Thomas Gerner etterlyste en klokke, og fikk napp hos Geirmund Aarland. Det sørget for flott klokkeklang på gudstjenesten. Til høyre: Farmen-presten vår, Thor Haavik.

FARMEN-KONKURRANSER: Vi konkurrerte i melkespann og mange andre kjekke konkurranser.

Vi møttes som vanlig på Mikkelsensplass i Tellevik. Det ble en kjekk kveld der de både fikk utdelt oppdrag, prøve seg som forpaktere, dele et måltid – og utfordre hverandre i Farmen-konkur-

ranser, men uten utstemming slik som på tv.

Vi konkurrerte i melkespann, hadde hinderløype og mange andre kjekke

konkurranser. Vi sang og koste oss, men kunne dessverre ikke tenne opp bål siden det var for tørt ute.

Litt grillkull fikk vi likevel lov å ha i trelavvoen, slik at vi fikk kost oss med marshmallows.

Et av årets oppdrag var å lage et kors og pynt med symboler for treenigheten, siden det var like før treenighetssøndag. Farmen-presten vår Thor Haavik var selvfølgelig prest på gudstjenesten om søndagen, og lærte oss masse om Paulus i prekenen.

SAMLINGSSTUND: Godt fremmøte og god stemning med sang og musikk.

FOR TØRT FOR BÅL: I stedet for bål fikk vi stekt marshmallow over grillkull i trelavvoen.

Maidager med fest og glede

Det var mye å glede seg over i mai, med konfirmasjoner to helger på rad, festgudstjeneste i anledning nasjonaldagen og tradisjonsrik friluftsgudstjeneste 2. pinsedag.

AV SOKNEPREST HANNE ZIMMERMANN-ØLBERG

Konfirmasjonene i Salhus ble strålende vellykket. 80 flotte ungdommer ble konfirmert de to første helgene i mai i flott vårvær. Over 20 medarbeidere var med og gjorde gudstjenestene gode og meningsfulle for både konfirmanter og foresatte.

17. mai feiret vi gudstjeneste kl. 11.30 i Salhus kirke. 48 personer var tilstede i kirken og Arne Mulen, prest i Åsane ledet oss godt gjennom denne festgudstjenesten.

Pinsehøytiden var det igjen fest og glede. Selveste prosten forrettet gudstjenesten 1. pinsedag med våkne og oppvakte babydåpsbarn, full kirke og god salmesang. En høytidsdagsgudstjeneste har med utvidet gloria, høytidsvers før preken og ofte en litt solid preken. Dette fikk vi alt sammen denne dagen!

2. Pinsedag ble det tradisjonen tro friluftsgudstjeneste med Lars Petter Eide og Hanne Z. Ølberg som prester. Blåsere fra Salhus musikklag stilte opp som alltid som tonefølge til salmer! I anledning jubileumsåret med felleskap og vennskap i fokus ble det både feiret nattverd og satt frem kranskekaker til kirkekaffen.

GOD STEMNING: Konfirmanter fikk tre ganger tre hurra da de stilte opp til fotografering på kirkebakken.

Sommerfest i Salhus menighet

Festgudstjeneste + søndagskole med overraskelse + god mat = sommerfest i Salhus menighet.

AV HILDEGUNN AASE

Mange bidro til at det ble en flott gudstjeneste denne søndagen.

Søndag 16. juni gikk den årlige sommerfesten her i Salhus menighet av stabelen. Kantoren vår Magnar satte tonen fra første stund i gudstjenesten, sammen med band og forsangere. Det ble mye vakker sang og musikk utover i gudstjenesten denne dagen.

Menighetspedagog Elise hadde med seg bamser som hint til dagens tema på søndagskolen. Lekte Jesus med bamser da han var barn?

Dagens historie på søndagskolen handlet om da Jesus som barn besøkte tempelet i påsken. På hjemveien oppdaget Josef og Maria at Jesus ikke var i

flokken som de reiste sammen med. Da de etter flere dager fant han i tempelet sammen med lærerne, undret de seg over det han sa: «Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg måtte være i min Fars hus?» Jesus var jo bare et barn, men han var et annerledes barn. Han var Guds sønn.

Etter at Elise hadde fortalt bibelhistorie, hadde hun en overraskelse til alle på søndagsskolen. De skulle på bamseutstilling hos vår gode nabo Åse og hennes barnebarn Marit. De hadde laget en flott utstilling med bamser fra ulike tider, i ulike former og farger.

Mye godt å spise på kirkekaffen denne dagen.

Reidun, som har vært vikar for diakonimedarbeider, og NLA-studentene Ingrid og Giovanni (studenter fra NLA) som vi har vært så heldige å ha i staben dette året, skal nå slutte her hos oss. De fikk velfortjente gaver og gode ord med på veien videre denne søndagen. Selv om de nå slutter her hos oss, håper vi at de stikker innom for å hilse på.

Værmeldingen sendte ikke varsel om nydelig sommervær denne søndagen, så etter gudstjenesten fortsatte vi sommerfesten under tak i menighetshuset. Der var det god stemning med latter, prat og mye god mat.

Mye godt å spise på kirkekaffen denne dagen.

Planlegger nyttårsfest for små og store

Det er mange som har store planer på nyttårsaften. Noen feirer med samme gjeng år etter år, andre har lange tradisjoner med å feire på hytta eller med familie. I år kan alle få prøve seg på noe nytt, og bli med på nyttårsfest med menigheten i Salhus!

AV GARY KRAMER

Vi tenker hvite duker, flott festmat, morsomt program, gøy leker og ikke minst god tid til gode samtaler. Ta med noen du er glad i, eller sats på å få nye bekjente på festen. Barn som kan og orker å være oppe til over

midnatt er hjertelig velkommen til å være med, og når vi har fått inn påmeldingene skal vi lage et program som er lagt opp for dem.

Kl. 23.15 går vi inn i kirken og feirer midnattsmesse. En midnattsmesse er en gudstjeneste som holdes rundt midnatt og feires vanligvis natt til 1. januar eller natt til 1. påskedag. Den skal inneholde fin musikk og sang, bønn for fortid, nåtid og fremtid og en liten preken å ta med seg inn i det nye året.

Når gudstjenesten er ferdig går vi ned til sjøen for å se

på rakettene som skytes opp ved midnatt. Vi tror at felleskap med menigheten inn i kirkens nye århundre blir en god avslutning på jubileumsåret.

Pris for festen (til mat og drikke): 250 kroner for voksne, barn gratis. Hvis du kan tenke deg å spandere en festbillett på noen som ikke selv kan betale er det lov å betale en ekstra billett. Disse deler vi først og fremst ut til dem vi har matutlevering for.

Meld deg på epost til salhus.menighet.bergen@kirken.no

LIVETS GANG

Døpte
 07.04.2024 Tilde Buene Waage
 07.04.2024 Tobias Lie Lyngbø
 07.04.2024 Abel Aarseth Fagerli
 28.04.2024 Leo Siljander Hansen
 28.04.2024 Linnea Johansen Andersen
 19.05.2024 Mileah Myklebust Pettersen
 19.05.2024 Cecilia Skaar Kjenes
 01.06.2024 Ylva Nordnes
 02.06.2024 Mathilde Seterås Bogetveit
 02.06.2024 Maja Toppe Marthinussen

09.06.2024 Mathilde Andersen
 09.06.2024 Emilian Vihovde Bigset
 16.06.2024 Johan Henrik Amundsen Mjøs
 16.06.2024 Nickolas Aasen Walldal
 16.06.2024 Ada Sagstad Granstrøm

viede
 01.06.2024 Øystein Lundestad & Linda Mjelde, Salhus kirke
 01.06.2024 Christine Nielsen & Truls Nordnes, Salhus kirke

Begravelser og bisettelser
 02.05.2024 Rune Magnar Kvitnes, Åsane gamle kirke
 03.05.2024 Oddrun Sunde, Salhus kirke
 10.05.2024 Marta Helena Johansen, Åsane gamle kirke
 23.05.2024 Erna Skjesæth, Møllendal Lille Kapell
 24.05.2024 Agnete Hansen, Åsane gamle kirke
 28.05.2024 Arne Frantzen, Åsane gamle kirke
 29.05.2024 Bjarne Farestveit, Åsane gamle kirke
 30.05.2024 Georg Nesse, Åsane gamle kirke

31.05.2024 Grethe Hermansen, Salhus kirke
 04.06.2024 Rolf Arild Rolland, Åsane gamle kirke
 14.06.2024 Reidun Anne Vedå, Salhus kirke
 27.06.2024 Solveig Indrebø, Åsane gamle kirke

Prostens hilsen

Vår levetid er sytti år

Sjølv om livet fører strev og møde med seg, er åra vi får så verdifulle at det også er rett å omtale deira herlegdom.g.

AV LEIF ENDRE GRUTLE, PROST I ÅSANE

TRAVEL TID FOR PROSTEN: I mai var det både 150 års jubileumsfest for Haus kyrkje og markering av Hamre som kyrkjestad gjennom 1000 år, og i slutten av månaden blir det 100-årsfest for Salhus kyrkje. (Foto: Ingveig Alida Larsson)

I eit år der dei kyrkjelege jubileale står i kø, både nasjonalt i Noreg, regionalt i Bjørgvin bispedøme og lokalt i Åsane prosti og dei einskilde kyrkje-lydane, har eg valt å hente fram ein tekst frå Salme 90: «Vår levetid er sytti år, og åtti år, når styrken er stor. Deira herlegdom er strev og møde; snart er det slutt, vi flyr av stad.»

Då salmediktaren skreiv disse orda, var truleg sytti år ein alder svært få oppnådde. Slik er det heldigvis ikkje no lenger. Takka vere medisinske framsteg og betra sosiale og økonomiske tilhøve, har den forventale levealderen auka i vår del av verda. Likevel står det att som ei sanning at åra går og at tida vår her på jorda er avgrensa. Samstundes er det like sant at sjølv om livet fører strev og møde med seg, er åra vi får så verdifulle at det også er rett å omtale deira herlegdom.

«Lær oss å telja våre dagar, så vi kan få visdom i hjarta!»

skriv salmisten vidare. Å leva meiningsfylt dei åra Herren har gjeve oss i avklara ro fram til tida då Gud kallar oss frå liv til liv, det er verkeleg livskunst! «In hora mortis meae voca me, et iube me venire ad te» («kall meg i min dødstime, og lat meg kome til deg») lyder det i den katolske nattverdfeiringa. Dette er ei bøn som spring ut av det kristne håpet, ei bøn som ikkje på nokon måte svekker gleda over livsutfolding og notida, men som samstundes gjev framtida over i Guds nådige og kjærlege omsorg.

For på tross av at vi dagleg, gjennom eigne opplevingar og nyhende frå verda elles, kan bli minna om at livet kan vere skjørt og kort, er likevel potensialet som ligg i eit menneskeliv nesten ubeskriveleg. Mi von er at vi alle, på kvar vår stad og i kvar vår situasjon, blir livskunstnarar prega av dette. Slik kan vi nyte kvart avsnitt av den gáva liva våre er, ei gáve som blir enno rikare i lyset av løftet om ei framtid i Guds nærleik.

SALHUS KIRKE 100 år

Fredag 30.august kl.19.00

Salhus menighetssenter
Bokslipp av jubileumsboken «Salhus kirke 100 år».
Beverting, samtale med redaktørene,
Historisk foredrag ved Kenneth Bratland.
Sang og musikk!

Lørdag 31.august kl.11.00.

Oppmøte Salhus kai
Båttur fra Salhus kai til Hamre Kyrkje med M/S Granvin.
Omvisning i Hamre kyrkje og konsert
ved Sigmund Toppe piano og Frøydis Fegran Kopperud sang
Piknik på kirkebakken. Ta med egen nistekurv.
Pris voksne 200kr. Barn gratis.

Søndag 1. september kl.11.00 i Salhus kirke

Jubileumsgudstjeneste. Con Spirito og barnekor, blåsere og band.
Etter gudstjenesten planter vi tuntre i rundkjøringen.
Jubileumsfest i Salhushallen med sang, musikk, taler og underholdning.
Aktiviteter for barn.

Høstens datoer for familiekoret

- Onsdag 25. september
- Onsdag 23. oktober
- Onsdag 20. november
- Skal opptre på familiegudstjenesten 1. desember

Jakob Sande-kveld

i Salhus kirke
27. oktober kl 19.00

Prost Leif Endre Grutle og kantor Magnar Børnes inviterer til en Jakob Sande kveld i Salhus kirke i starten på Kulturfest Åsane. Dette blir et arrangement som er en del av Salhus kirkes 100-årsfeiring.

Kveldens overskrift er: Jakob Sande: tru, liv og diktning. Leif Endre fremfører dikt og forteller om hvordan Jakob Sandes tro og liv har fått nedslag i lyrikken hans. Noen av tekstene er det satt vakre melodier på, og disse kan publikum selv få være med å synge. I pausen blir det kaffe og snacks.

Et samlingspunkt i 100 år

27. august i år fyller Salhus kirke 100 år. Kvelden før innvielsesdagen i 1924 kunne befolkningen høre kirkeklokkene klinge for første gang.

AV ODDVAR FØRLAND OG GARY KRAMER

BYGDENS SAMLINGSPUNKT: Olav Sundes (1923-2005) maleri av Salhus kirke med omgivelser er fra 1950, seks år før nye Salhus skule ble bygget. (Bilde utlånt av Helge Sunde)

Det må ha vært en spesiell opplevelse for Salhusfolket, etter mange års planlegging og en intens byggeperiode. En hel time kimte klokkene denne kvelden for å markere det som skulle skje neste morgen. Vigslingsdagen var midt i uken, en onsdag, men fabrikkene sto stille hele denne dagen.

En spesiell onsdag

Tidlig om morgenen spilte Salhus Musikklag utenfor kirken. Biskop Hognestad i Bjørgvin og de ti prestene som skulle delta ble høytidelig tatt imot på Salhuskaiaen. Ved 10-tiden samlet folket seg ved den nybygde kirken.

De geistlige med biskopen i spissen gikk i prosesjon fra skolen og ned til kirken. I hendene bar de med seg de kirkelige altersaker som skulle inn i kirken. Den hadde fått 320 sitteplasser, men nå var den fylt med 600-700 mennesker, barn og voksne. Og så kunne biskopen foreta den høytidelige vigslingen.

Den spesielle onsdagen var ikke over med dette. Om ettermiddagen samlet folket seg igjen i kirken. Nå var det overleverings- og takketaler, og om kvelden var det friluftskonsert ved Salhus Musikklag. Ildsjelene kunne puste lettet ut, og folket glede seg over sin egen kirke.

Mange milepæler

Før dette var etterlenget. I 1909 ble det første folkemøte om saken arrangert i Salhus. Det ble startskuddet for et omfattende planleggingsarbeid, med innsamlingskomite, byggekomite og andre kirkekomiteer. Svært mange bidro, ikke minst ytte Salhus Tricotagefabrik ved disponent Emil Clausen en stor sum.

I 1916 ble det opprettet en kirkegård i Salhus og i 1924 sto altså kirken ferdig, vakkert beliggende i Storåker-vika ved Salhusfjorden. Selv om Salhus har en historie som er dypt sammenvevd med regionens industrielle vekst, spesielt innen tekstilproduksjon, markerte etableringen

av kirken en betydelig utvikling i bygdens sosiale og åndelige liv.

Under andre verdenskrig befant Norge seg under tysk okkupasjon.

Som mange andre kirker i landet ble Salhus kirke et symbol på håp og motstandskraft for lokalbefolkningen. Etterkrigstiden ble en fornyelse av fellesskapsånden og gjenopp-

KIRKEN BYGGES: I forgrunnen og på taket ser vi bygningsarbeiderne. Kirken er tegnet av den kjente bergensarkitekten Ole Landmark. (Foto: Ukjent/utlånt fra Harald Toppe i 1999 til 75-års jubileumsheftet)

INNSAMLINGSKORT: Barna i Salhus samlet inn penger til byggingen av kirken på egne innsamlingskort. Grunnsteinen var avbildet på baksiden av kortet.

byggingen, hvor kirken fortsatte å fungere som et sentralt møtepunkt for Salhusbefolkningen.

Siden har det vært mange milepæler. I 1982 ble Salhus eget prestegjeld, i 2000 sto det nye menighetssenteret ferdig, fint tegnet inn ved siden av kirken av arkitekt Knut Knudsen, og til 90-årsjubileet fikk kirken endelig et nytt, godt og tjenlig orgel.

«Innbyr til stillhet, meditasjon og andakt»

Sentralt plassert i vakre Salhus, kun en kort kjøretur fra det travle Åsane, står den sjarmerende steinkirken fortsatt som et vitnesbyrd om det tette samfunnet den betjener og den

rike kulturelle og religiøse arven her på Vestlandet.

Kirkens interiør, med sine varme benker, trelter og fargerike glassmalerier, gir samtidig et trøstende og fredelig miljø for refleksjon og fellesskap, slik Karl B. Karlsen var inne på i 1982 da han skrev følgende ord om kirken:

«Kirkebygget med kirkegård framstår som et enestående fredet og idyllisk område i Salhus. Her er det rikelig anledning til å hente ro og fred og hvile for sjel og sinn. Et sted som innbyr til stillhet, meditasjon og andakt. På kirkegården ligger gravlagt de fleste av Salhusfolket som er

gått bort siden 1916. Her ligg dei grav i grav, her ligg dei høg og lav, som kjempet for å bygge opp et godt og trygt lokalsamfunn. La oss hegne om og ta vare på dette unike sted».

Et samlingspunkt

Kirkens hvite steinvegger har vært vitne til utallige øyeblikk av glede, sorg og refleksjon, og minner oss om bygdens transformasjon fra et yrende industriknutepunkt til et rolig boligområde. Ettersom Salhus fortsetter å utvikle seg, er kirken fortsatt et standhaftig symbol på kontinuitet, tro og arv, verdsatt av både lokalbefolkningen og besøkende.

Salhus kirke med gravplassen og omgivelsene ellers i Storåkerвика er en rik skatt vi som lever i dag har fått fra dem som levde her før oss. La oss

ta godt vare på dette slik at kirken og omgivelsene rundt, også i framtiden kan skape forbindelse og bånd til historien og kontinuitet og sammenheng i våre liv.

Hamre kirkested, som både Salhus og resten av Åsane tidligere tilhørte, har i år feiret sitt 1000-årsjubileum, så man kan si at 100 år ikke er noen høy alder for en kirke. Men i alle disse årene har Salhus kirke vært et samlingspunkt for folk både i hverdag og høytid, og sorg og glede i livets viktigste situasjoner. Og det er den fortsatt.

Deler av teksten er en oppdatert versjon av en tekst fra 90-årsjubileet i 2014.

«EI VÆN HØGTID»: «Det var ei væn høgtid i det vakre augustværet. Folk var mannjamnt møtt fram og det var stor glede yver at dei no hev fenge si eigi kyrkja» rapporterte Gula Tidend fra innvielsen. (Utklipp fra Gula Tidend, 27. august 1924)

Historien til Salhus kirke er nyskrevet

Er du interessert i lokalhistorie? Da er Salhus menighetssenter det rette stedet for deg fredag 30. august kl. 19.00. Denne kvelden blir det bokslepp av den nye jubileumsboken, foredrag av historiker Kenneth Bratland og samtale med redaktørene Eivind Buanes og Oddvar Førland.

AV ODDVAR FØRLAND

Kirken har helt fra starten av stått i en tydelig sammenheng med samfunnet ellers i Salhus og bygdene rundt. I den nye boken er det derfor vektlagt å beskrive en rekke lokalhistoriske forhold i tilknytning til kirken og samfunnet. I tillegg er det vektlagt å ta inn personlige tilbakeblikk, intervjuer og refleksjoner knyttet til Salhus kirke.

Årets gavebok?

Jubileumsboken har fått tittelen «Kirken i Salhus. En hundreårshistorie», er på vel 200 sider og skal både trykkes opp og publiseres som nettutgave tilgjengelig for alle. Interesserte får anledning til å kjøpe boken som trykksak. Kanskje en aktuell julepresang for mange?

Boken inneholder blant annet intervjuer med 101-åringen Birgit Nilsen, 100-åringen Borghild Tellevik og 92-

åringen Ingvard John Johannessen, foruten med Håkon Knudsen, Aasta Karen Kalvik, Ingrid Marie Gerner, Ingeborg Børsheim og Kjersti Toppe.

Det er også med hilsener fra biskop, prost og sokneprest. De to tidligere sokneprestene Torbjørn Skjælaaen og Arvid Andreas Fosse skriver om sine tilbakeblikk fra tiden de var prester her.

Hele historien

Den eldste historien om hvorfor det ble bygget kirke i Salhus blir selvsagt beskrevet. Visste du at realiseringen av Salhus kirke var et resultat av en politisk hestehandel?

De første som ble døpt, konfirmert og viet i Salhus kirke blir særskilt løftet fram. Likeens blir historien til kirkegården (som er åtte år eldre enn kirken) beskrevet.

Roller til fabrikk og fabrikkier Emil Clausen gjøres rede for, og likeså kirken under andre verdenskrig – da en skjult radio oppe i kirketårnet muliggjorde ulovlig lytting på nyheter fra England.

Det skrives også om perioden under Åsane prestegjeld fram mot tiden som eget prestegjeld fra 1982, og da med betydelig utvidet geografisk nedslagsfelt.

Selvsagt er også den nyere historien beskrevet, blant annet om dugnadsinnsatsen rundt byggingen av menighetssenteret ved siden av kirken.

Dette og mer til kan du lese om i boken og høre om på boksleppet fredag 30. august. Boken har fått tittelen: Kirken i Salhus. En hundreårshistorie.

Mange bidragsytere

Det er mange som har bidratt til boken. Det at historiker Kenneth Bratland sa ja til å utforske det originale og rikholdige kildematerialet, som blant annet finnes på Statsarkivet i Bergen om kirken og menighetslivet, gav prosjektet et løft som førte til at også andre nye sider ved historien er blitt arbeidet fram.

Det var også hans idé å intervju eldre og yngre om deres personlige opplevelser og tilbakeblikk på kirken.

Vi har fått bruke flere av Knut Lange-land sine tankevekkende tekster om kirken og dens omgivelser, og fotograf Helge Sunde har generøst tilrettelagt bilder fra sitt rikholdige historiske bildemateriale.

En rekke andre har også skrevet delkapitler. Blant dem er sokneprest

Hanne Zimmermann-Ølberg, Marit Pedersen, Knut Nyborg Nils Gunnar Toppe, Knut Knudsen, Elna Knutsen, Per Ulvik, Harald Myklebust, Hildegunn Elise Aase, Annelise Kallhovd og Ingebjørg Børsheim.

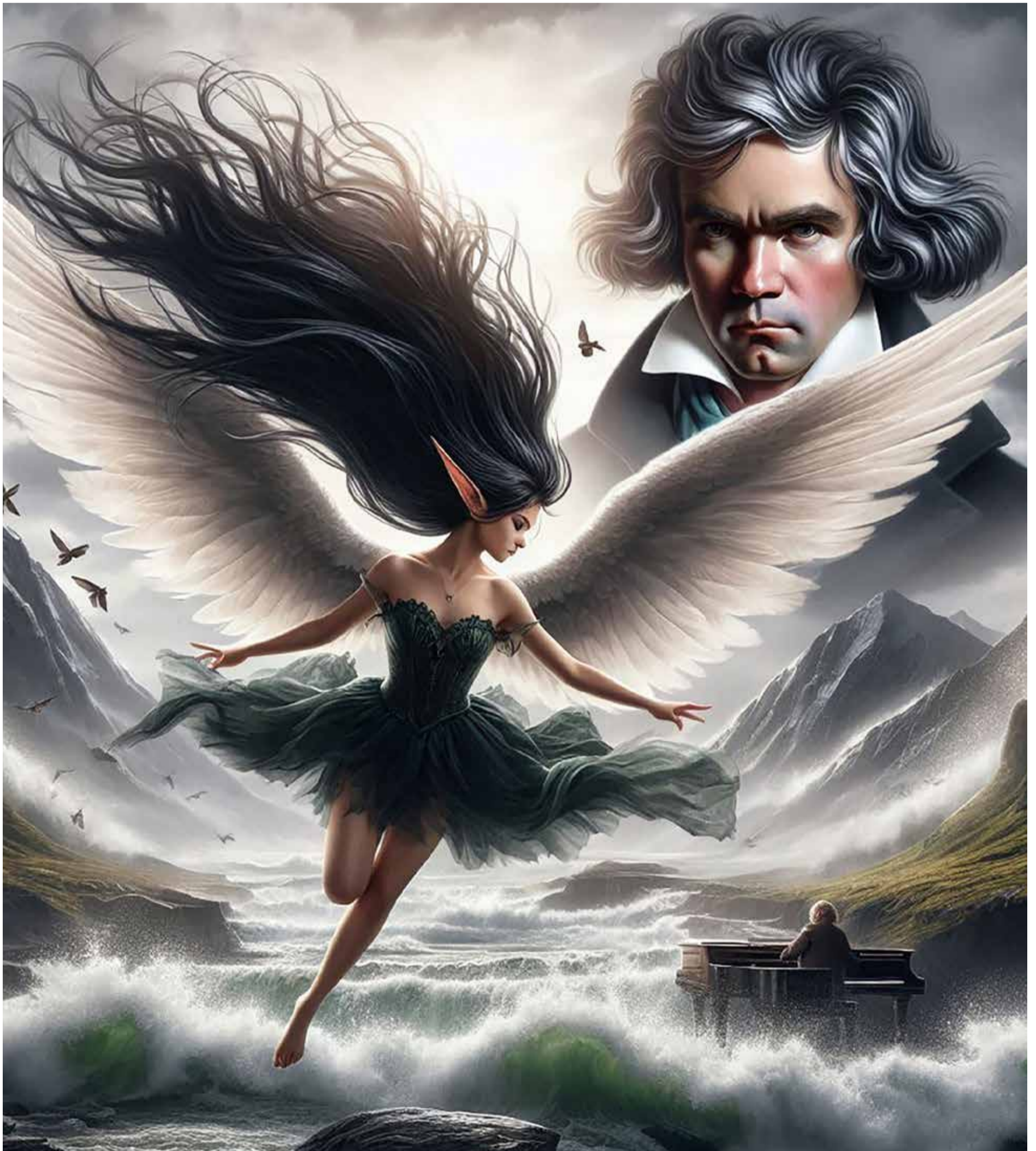
JUBILEUMSBOK: Jubileumsboken har fått tittelen «Kirken i Salhus. En hundreårshistorie», er på vel 200 sider og skal både trykkes opp og publiseres som nettutgave tilgjengelig for alle.

Eventyr for
barn i alle aldre

Jakten på Verdens Vakreste Melodi

Hei! Mitt navn er Oda. Jeg er også kjent som Europahymnen, men selv kaller jeg meg helst for Verdens Vakreste Melodi. Jeg er sikker på at du har hørt meg før, enten på radioen eller inne i ditt eget hode.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

EN MELODI MED VINGER: «Beethoven prøvde og prøvde, men han klarte ikke å fange meg. Slik sett er jeg litt som andre bevingede vesener; jeg trives best i frihet.»
(Illustrasjon: Copilot)

FØRSTE FORSØK: Første gangen deler av melodien dukket opp, var i sangen «Gegenliebe» («gjengjeldt kjærlighet», 1795). (Illustrasjon: Portrett av Ludwig van Beethoven, malt i 1805 av Joseph Willibrord Mähler)

Ja, jeg kryper ofte inn i hodene på folk, og når jeg først gjør det, så blir jeg gjerne værende der en stund – noen ganger et helt liv. Slik var det i hvert fall for Ludwig van Beethoven; komponisten som til slutt klarte å fange meg.

Du lurer kanskje på hvor gammel jeg er. Svaret på det vet jeg ikke selv engang, men det føles som om jeg har vært her like lenge som det har vært mennesker på jorden. Jeg husker lange vandringer der vi krysset kontinenter. Da ble jeg noen ganger vekket til live av at noen gikk og nynet ordløst på meg.

I MOZARTS HODE

Jeg husker komponisten Wolfgang Amadeus Mozart. Jeg bodde en stund i hodet hans, men der var det så fullt av andre vakre melodier at jeg nesten ikke fikk plass. Etter at han døde i 1791, svevde jeg litt rundt i luften i noen år. En vårdag i 1793 hørte jeg noen vakre og kraftfulle klavertoner som strømmet ut fra et hus i Wien. Jeg nærmet meg forsiktig, og så hvordan husets eier underviste en ung elev.

Læreren var Joseph Haydn og eleven var Ludwig van Beethoven – nylig fylt 22 år – som hadde flyttet til den østerrikske hovedstaden for å studere med den eldre komponistkollegaen. Det var mye rastløs energi i tonene jeg hørte, og muligens en del frustrasjon. Det hørtes i hvert fall ut som om de to ikke var helt enige.

«Jeg flyttet jo til Wien for å studere med deg» klaget Beethoven. «Jeg beklager så mye, unge mann, men som du vet må jeg også jobbe med mine egne verker –

og jeg har et publikum som venter på meg i London» svarte Haydn.

Da de to skiltes, fulgte jeg etter den unge komponisten. Etter å ha vandret hvileløst rundt i Wiens gater i noen timer, vendte han hjem til seg selv. Beethoven var mørk i ansiktet, tydeligvis fortsatt frustrert. Vel inne på kvistværelset hamret han løs på klaveret, før han gikk bort til vinduskarmen. Her ble han stående lenge og stirre tomt ut mot parken utenfor.

GJENGJELDT KJÆRLIGHET

Det ble en urolig natt for den unge komponisten. Han drømte om sin mor – som døde av tuberkulose i 1787, bare 40 år gammel, og han drømte om Mozart – som han var i Wien for å studere med da han fikk melding om at moren var dødssyk. Og han drømte om meg. Ja, jeg har den evnen at jeg kan gå inn i folks drømmer.

Mitt besøk roet ham tydeligvis ned. Neste morgen våknet han mer uthvilt enn han hadde kjent seg på lenge – og med en bit av meg fortsatt syngende i hodet. Han skyndet seg bort til skrivepulten for å skrive ned det han husket av meg. «Hvordan var den nå igjen, den vakre melodien som kom til meg i natt?» spurte han seg selv.

Nei, melodien var borte. Han prøvde og prøvde, men han klarte ikke å fange meg. Slik sett er jeg litt som andre bevingede vesener; jeg trives best i frihet.

Samtidig elsker jeg oppmerksomhet, og jeg tenkte at det kanskje ikke var noen dum idé å bli fanget inn på notepapir. Jeg flyttet derfor permanent inn i Beethovens hode, og i løpet av det neste året klarte han faktisk å få med seg en bit av meg ut fra drømmeriket.

Da hanen gol, svirret fortsatt en liten rest av meg oppe i minnet hans. Slik endte en del av meg opp i sangen «Gegenliebe» («gjengjeldt kjærlighet», 1795), satt til et kjærlighetsdikt skrevet av Gottfried August Bürger (1747-1894):

«Wüßt' ich, wüßt' ich, daß du mich / Lieb und werth ein bischen hieltest, / Und von dem, was ich für dich, / Nur ein Hunderttheilchen fühltest» («Visste jeg bare at du elsket meg bittelitt tilbake; at du følte bare en hundredel av det jeg føler for deg»). Stakkars Beethoven. Han var alltid forelsket, og alltid i en han ikke kunne få.

SUKSESS I WIEN

Beethoven gjorde stor suksess i Wien, og ble etter hvert så opptatt av sin egen storhet at han glemte å lytte til meg, Oda, som hadde flyttet inn i hodet hans.

Fantasifulle komposisjoner koblet med Beethovens egenartede og kraftfulle pianospill gjorde ham snart til en ettertraktet konsertmusiker i Wien. Han deltok også i mange improviserte «piano-dueller», en slags musikkens svar på *wrestling* som var svært populær i storbyen. Beethoven gikk alltid seirende ut.

Den siste i rekken av utfordrere var klavervirtuos Daniel Steibelt, som

var kjent for sitt stormfulle spill. Steibelt spilte først da de to møttes til piano-duell. Han kastet sitt eget noteark til side, og gjorde det han kunne best – til stor applaus.

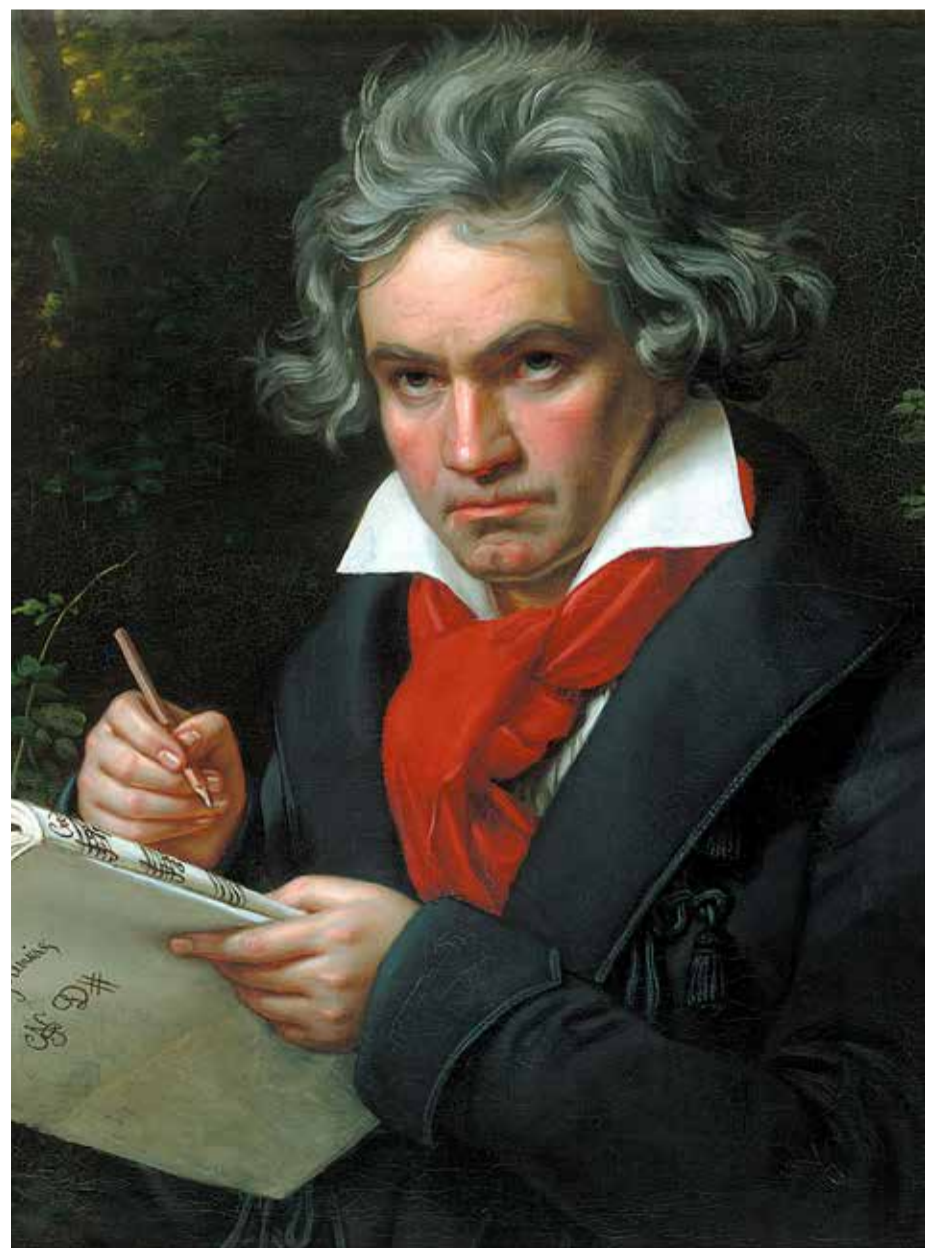
Så var det Beethovens tur. Han plukket opp igjen Steibelts noteark, snudde det på hodet, spilte fire noter fra stykkets åpning – før han fortsatte med å variere, forandre og utvide stykket. Han parodierte Steibelts «stormfulle» stil, plukket stykket fra hverandre og satte det sammen på nytt. Steibelt ble så fornærmet at han forlot Wien, med løfte om aldri å returnere så lenge Beethoven levde.

Beethoven lot seg ikke affisere, og brukte senere Steibelts fire noter som et drivende tema i sin tredje symfoni. Men det er en annen historie. Hans selvbevissthet vokste i takt med suksessen, og hans væremåte både sjokkerte og skapte beundring.

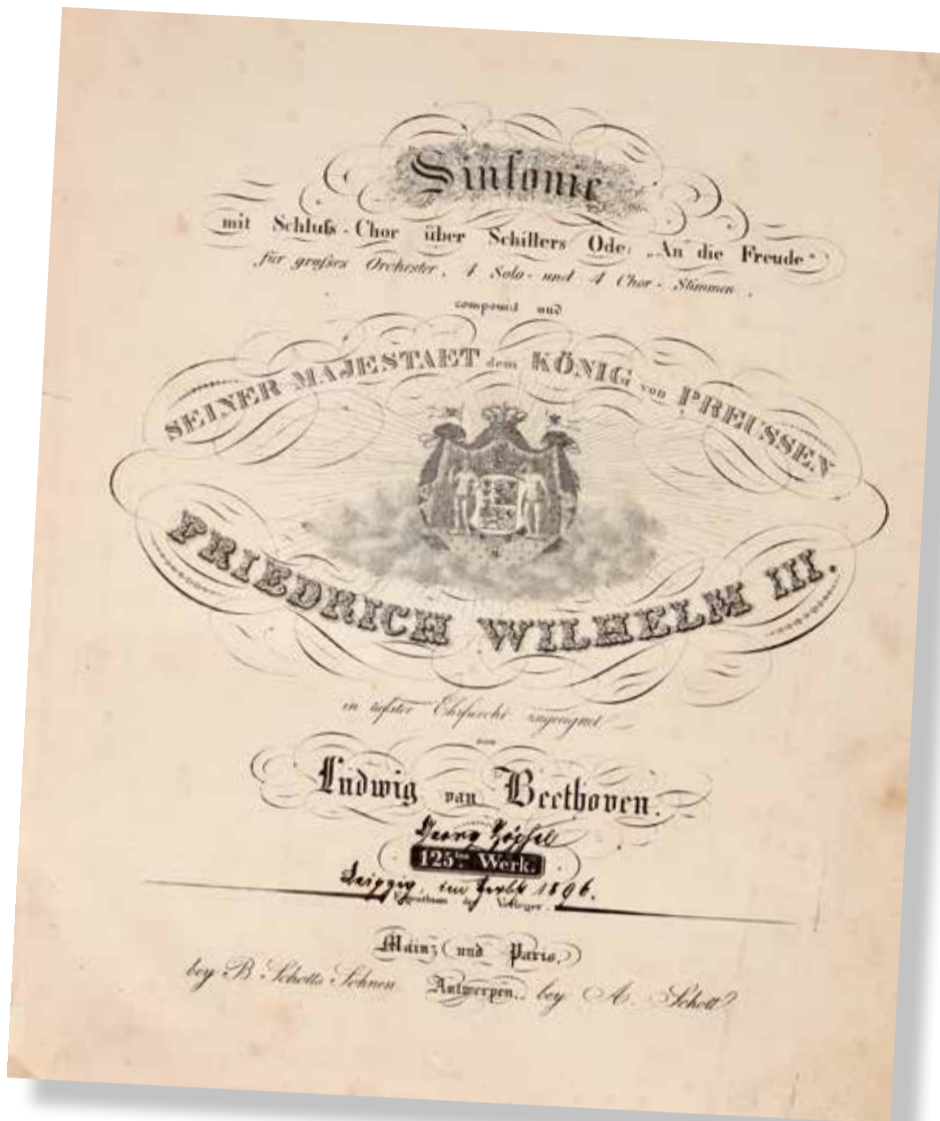
«JEG ER FOR DEG EVIG TROFAST»

«Det du er, er du kun gjennom tilfeldigheter og fødsel», husker jeg at han sa til en fyrste. «Det jeg er, er jeg gjennom meg selv. Det finnes tusener av fyrster, men det finnes bare én Beethoven». Han var blitt så opptatt av sin egen storhet at han glemte å lytte til meg.

Nå er ikke det helt sant. Jeg hørte ham nynne på «Gegenliebe» innimellom, gjerne når han gjorde sitt morgentoilet, og jeg var heller ikke alene oppe i hodet hans. Flere vakre melodier bodde der, og han klarte å hente flere av dem ut i all sin fullkommenhet.

ANDRE FORSØK: Andre gang deler av melodien dukket opp, var i «Fantasi for piano, kor og orkester» fra 1808. (Illustrasjon: Portrett av Ludwig van Beethoven, malt i 1820 av Joseph Karl Stieler)

BEETHOVENS NIENDE: Andreutgaven av det originale noteheftet til Beethovens Symfoni nr. 9. Melodien til sistesatsen er i dag kjent som «Europahymnen».

En av de aller vakreste ble til åpningen av den populære «Måneskinnsosonaten» fra 1801. Denne dedikerte han til den adelige Julie Guicciardi, som var hans pianoelev i en kort periode – og som han utviklet varme følelser for.

En annen elev han forelsket seg i, var Julies kusine, Josephine Brunsvick. Den kjærligheten varte livet ut, selv om den aldri ble oppfylt. «Jeg er deg for evig trofast» skrev han i et av 15 bevarte kjærlighetsbrev til henne. Da han skrev det, trodde jeg han mente meg.

To av hans verker er dedikert til henne: Sangen «An die Hoffnung» («til håpet») og klaverstykket «Andante favori» («favoritt-andanten»). Da hun døde i 1821, 42 år gammel, skrev han en klaver-sonate der han bakte inn temaet fra det sistnevnte klaverstykket.

BEETHOVEN BLIR DØV

Ja, min vert var alltid forelsket, men han var også en plaget mann. Humøret hans var svært svingende, men det aller verste var at hørselen var begynt å svikte. Han begynte å bli klar over hørselsproblemene allerede da han var 18 år, og trodde først at dette skyldtes en svært høyrøstet krangel han hadde hatt med en sanger.

Hørselen ble gradvis dårligere, og etter hvert ble han også sterkt plaget av tinnitus. På anbefaling fra sin lege flyttet han til den mer landlige landsbyen Heiligenstadt nordvest for Wien, der det var et kjent kurbad. Alene og dypt deprimert bodde han der fra april til oktober 1802.

Under oppholdet skrev han et langt brev til sine to brødre, der han antydte at det kun var kunsten som hadde holdt ham tilbake fra å ta sitt eget liv. «Det

stod for meg som umulig å forlate denne verden for jeg hadde fullbrakt alt det som jeg følte meg kallet til» skrev han. Brevet ble aldri sendt, men ble funnet i etterlatenskapene hans etter at han døde.

Tilbake i Wien opplevde han en ny oppblomstring av sin skaperkraft, aller sterkest manifestert i Symfoni nr. 3 (Eroica). Denne var opprinnelig tilegnet Napoleon Bonaparte for hans ideer om demokrati og motstand mot monarkiet.

Da Napoleon utropte seg selv til keiser, ble Beethoven så provosert at han strøk dedikasjonen, og publiserte verket i stedet som «Heltemodig symfoni, komponert for å feire minnet om en stor mann» (forkortet til «Eroica», som er italiensk for «heltemodig»).

Folk ble sjokkerte da de våren 1805 fikk høre det nye mesterverket. Ikke bare var det den lengste symfoni som noensinne var skrevet, men det komplekse tonespråket var også utfordrende for sarte ører.

«NATT OG STORM DE BLIR TIL LYS»

Beethovens stjerne i Wien var uansett på oppadgående. Han komponerte mer enn noensinne, og to dager før julaften i 1808 presenterte han publikum for en konsert som inneholdt hele fire av hans uødelige mesterverker: «Symfoni nr. 5» (Skjebnesymfonien), «Symfoni nr. 6» (Pastorale), «Pianokonsert nr. 4» og «Fantasi for piano, kor og orkester».

I det sistnevnte verket var jeg endelig tilbake, etter å ha levd mange år i et

lønnkammer langt bak i Beethovens hode. Han var nå nesten helt døv, og var blitt veldig god på å lytte innover i hodet.

En tidlig morgen våknet han opp uten at ørene hans fanget opp hanegalet utenfor vinduet. Men han gjenfant meg fra en av nattens drømmer, og brukte den biten han klarte å fange i kordelen av det nye mesterverket.

Teksten bestilte han fra forfatteren Christoph Kuffner, som satte ord på den stormen som herjet i komponistens indre: «Wenn der Töne Zauber walten und des Wortes Weihe spricht, muss sich Herrliches gestalten, Nacht und Stürme werden Licht» («Når musikens trolldom hersker og gir klangen til et hellig ord, vil herlighet gestalte seg, og natt og storm de blir til lys»).

MESTERVERK PÅ MESTERVERK

Etter suksessen med korfantasiaen, der Beethoven nesten hadde klart å fange meg, var det ikke lenger nødvendig å invadere drømmene hans. Han nynet stadig på meg, uten at han helt klarte å sette fingeren på hva som manglet. Det han hadde var selvsagt perfekt, men det siste lille løftet manglet. Dette irriterte ham grenseløst. Han satt mange kvelder og grublet over hva som manglet, men jeg glapp unna, gang på gang.

Flere nye mesterverker tok form i disse årene, og 8. desember 1813 gjorde han

kanskje sitt livs største suksess da han presenterte publikum for to nye orkesterverker: «Symfoni nr. 7» og «Wellingtons seier eller slaget ved Vitoria».

Dette var på en veldedighetskonsert for sårede soldater etter slaget ved Hanau – der de hadde kjempet mot Napoleons styrker. Beethoven åpnet konserten med en tale der han hyllet soldatene for de ofrene de hadde gjort.

Et begeistret publikum krevde umiddelbart etter konserten å få den syvende symfoniens usigelig vakre og melankolske andresats, «Allegretto», fremført en gang til. Den har siden levd sitt eget liv løsrevet fra symfonien, og er fortsatt en av de kjæreste og lettest gjenkjennelige melodiene fra Beethovens hånd (eller ånd).

Kveldens andre premiere var intet mindre enn et sterkt patriotisk orkesterverk som hyllet de britiske styrkenes seier (ledet av hertugen av Wellington, Arthur Wellesley) over Napoleons styrker i slaget ved Vitoria (Spania).

I verkets første del flettet han inn «Rule Britannia» og «God Save the King» for å beskrive de britiske styrkene og folkesangen «Marlbrough s'en va-t-en guerre» («Marlborough har reist til krigen») for de franske. Det naturlige valget for fransk side ville selvsagt vært å bruke nasjonalsangen «La Marseillaise» – men avspilling av den ble oppfattet som forræderi.

«JEG HAR DEN! JEG HAR DEN!»: En dag mot slutten av 1823 kom Beethoven med et gledesrop til sin venn Anton Felix Schindler, som da bodde med Beethoven som en ubetalt sekretær. (Illustrasjon: Portrett av Ludwig van Beethoven, malt i 1823 av Ferdinand Georg Waldmüller)

«EN HIMMELSENDT MULIGHET»: Første juledag 1989 dirigerte Leonard Bernstein en spesiell fremføring av Beethovens niende symfoni, der han lot koret synge «freiheit» i stedet for «freude». (Illustrasjon: Platecover)

«JEG HAR DEN! JEG HAR DEN!»

Fra nå av ble Beethoven betraktet som en av Wiens største personligheter, og på Wienkongressen (1814-1815), som ble sammenkalt av seierherrene etter revolusjonskrigene og napoleonskrigene, ble han hyllet som Europas største komponist.

De følgende årene slet han mye med sykdom, samt at den siste resten han hadde av hørsel forsvant. Én god ting kom ut av dette: For å kunne konversere med gjester, tok han i bruk samtalebøker. Veldig mye av Beethovens tankeverden er derfor bevart for ettertiden.

I 1823 skrev han (i samtale med en elev) at han like siden barndommen hadde skrevet ned alle musikalske tanker – gode som dårlige – som dukket opp i hodet hans (blant annet meg). «Denne dårlige vanen (...) har vært svært skadelig for meg» skrev han.

«Ojda, der fikk jeg den» tenkte jeg, som hadde plaget komponisten nesten hele livet hans. Heldigvis nærmet det seg tiden da jeg endelig kunne få slippe ut i det fri. På denne tiden hadde hans venn Anton Felix Schindler flyttet inn som Beethovens ubetalte sekretær.

En tidlig morgen mot slutten av 1823 vekket han sin venn med et gledesrop. Hanen gol allerede høyt i sky, uten at det affiserte den fullstendig døve komponisten.

«Jeg har den! Jeg har den!» ropte han ut, og viste vennen den første skissen til sistesatsen i «Symfoni nr. 9». «La oss synge den udødelige Schillers sang» stod det på notarket, skrevet med Beethovens hastige håndskrift.

VERDENS VAKRESTE MELODI FÅR NAVN

Like siden ungdommen hadde han ønsket å tonesette «Ode an die Freude» («ode til gleden») av Friedrich Schiller – der den tyske poeten beskriver et samfunnsideal der alle mennesker har like rettigheter og lever sammen i glede og vennskap.

Og ja, samme dag fikk jeg mitt navn. Blant venner er jeg bare «Oda», men innimellom kaller jeg meg også «Oda fra Gleden». Det låter liksom riktig.

Endelig klarte han å pusle sammen symfoniens siste sats, som begynner med at orkesteret spiller temaer fra de første satsene. De blir hver gang avbrutt og liksom forkastet, helt til en barytonstemme avbryter:

«O Freunde, nicht diese Töne! Sondern laßt uns angenehmere anstimmen, und freudenvollere» (å, venner, ikke disse toner! La oss stemme i noen mer behagelige – og mer frydefulle»). Deretter stemmer koret i med «Ode til gleden».

Jeg glemmer aldri førsteoppførelsen, der jeg endelig fikk springe ut i full blomst. Det var som å slippe fri fra et mørkt fangehull, og komme ut i dagen og lyset for aller første gang.

Premieren for den nye symfonien ble holdt i Wien 7. mai 1824 – med to menn på podiet: Michael Umlauf dirigerte orkesteret, mens Beethoven – som ikke lenger hørte annet enn det som var inne i hodet hans – «gestikulerte vilt. Tidvis steg han opp, andre ganger sank han ned mot gulvet, han beveget seg som om han ville spille alle instrumentene selv og synge for hele koret» ifølge en av orkesterets fiolinister.

Etter at den avsluttende korsatsen var ferdig, fortsatte Beethoven å dirigere –

flere takter på etterskudd. Alt-solisten på premieren, Caroline Unger, fikk sympati med ham, og gikk bort og snudde komponisten mot publikum.

Synet han da ble møtt med var full jubel og stående applaus. Lommetørklær og hatter ble kastet opp i luften, og mange holdt opp hendene mens de klappet for at han skulle se hyllesten. Da trillet gledesårene – både hos Beethoven og hos meg.

ETTERSKRIFT

Et hardnakket rykte hevder at Friedrich Schillers ungdomsdikt «Ode an die Freude» (1785) egentlig skulle hete «Ode an die Freiheit», men at sensuren krevde at ordet «freiheit» («frihet») skulle byttes ut mot det mindre truende «freude» («glede»). Frihet var et like farlig ord på Schillers tid som i dag.

Sannsynligvis er denne historien plantet av den tyske pedagogen, krigshelten og senere politikeren Friedrich Ludwig Jahn, men det er uansett en god historie.

Første juledag 1989 dirigerte Leonard Bernstein en spesiell fremføring av Beethovens niende symfoni i Berlin Konzerthaus.

Han tok her ryktet på alvor og lot koret synge «freiheit» i stedet for «freude».

Berlinmuren hadde nettopp falt, og både det farlige ordet og tekstlinjen «seid umschlungen, millionen» («omfavne hverandre, millioner») snakket direkte til folket i gatene, over 200 år etter at de først ble formulert av Schiller.

«Dette var en himmelsendt mulighet. Historien har aldri gitt oss en bedre anledning til å ta en akademisk risiko på vegne av den menneskelige glede», sa Bernstein selv, og la til at han var sikker på at Beethoven ville velsignet ideen.

Dermed fikk han med seg både russiske, amerikanske, britiske og franske musikere, som sammen Det bayerske kringkasting-orkesteret, et sterkt utvidet kor og stjernesolistene June Anderson, Sarah Walker, Klaus König og Jan-Hendrik Rootering gjorde en legendarisk fremførelse av Beethovens niende.

Ingen kunstform kan måle seg med musikk når det gjelder å fremme forståelse mellom folk og nasjoner.

ENDELIG FIKK JEG MITT NAVN: «Blant venner er jeg bare «Oda», men innimellom kaller jeg meg også «Oda fra Gleden». Det låter liksom riktig». (Illustrasjon: OpenArt)

Innsamling av klær, sko og sengetøy til Ukraina

v/Tro-Håp-Kjærlighet

Første og siste lørdag i mnd. kl.12-14.00

v/Lærerhøyskolen på Breistein, Olav Bjordalsvei 43.

Pakkes i sekker - kr. 50.- pr. sekk

Kontaktperson: 99 64 24 70

www.thk.no

«Så blir de stående disse tre: Scorsese, Cash og Dylan»

En snartur innom en bokhandel og et bord med dagens «fristelser» endte med kjøp av boken «Bibelen i populærkulturen» av Ole Johan Løland, Anders Martinsen og Petter Skippervold (Spartacus forlag, 2014). Omslaget antydte anekdoter om kjente band. Men nei, denne boken viste seg å være noe helt annet.

TEKST: LISE MCKINNON

INSPIRERT AV PAULUS: Forfatterne skriver at Paulus ikke har vist seg særlig salgsfremmende i populærkulturen, og parafraserer evangelisten slik: «Så blir de stående disse tre: Scorsese, Cash og Dylan. Men felles for dem er evangelisten Paulus». (Illustrasjon: DeepAI)

Boken ble satt i en hylle for å leses «når det passer», i likhet med mange andre bokkjøp. Men plutselig ble den veldig aktuell: NRK viste programmet «Hallelujah» om Leonard Cohen, og Bergen innviet sin nye store musikkarena på Dokken i øsregn – hvor 45 000 mennesker stod tett pakket og gledet seg over Bruce Springsteen. Arrangørene begynte å fable om hvem som skulle opptre neste gang. Et av forslagene var U2.

Springsteen, Cohen og U2 på samme uke - kanskje på tide å ta frem boken? Ut fra omslagsillustrasjonen virket det som man kunne ha noen hyggelige timer med anekdoter om kjente band. Men nei, denne boken viste seg å være noe helt annet. Alle de tre forfatterne er teologer.

Britney Spears og «menneskets iboende syndighet»

Etter en kort innledning, der ordet populærkultur defineres som «kommersiell massekultur, produsert i Vesten», blir vi med på en usedvanlig spennende og variert reise via Mosebøkene, Salmenes bok og Forkynneren, gjennom evangeliene, brev, Johannes åpenbaring og de apokryfe evangeliene. Alt dette på snau 300 sider!

En av hensiktene med boken, ifølge forfatterne, er å vise hvordan bibeltekster

mottas, tolkes og omformes av lytter eller leser. Særlig fortellinger i Det gamle testamente, nedskrevet på svært forskjellig tid, og som må ha eksistert i muntlige overlevering før de endte som en utvalgt kanon – altså som godkjente tekster i kirken.

Forfatterne gir oss eksempler: «I Vestkirkens fortolkningstradisjon har Første Mosebok 2-3 lagt grunnen for en teologisk antropologi om menneskets iboende syndighet. Dette kaller man for 'arvesyndet'. Denne tolkningen finner man igjen i Den norske kirkes teologi, som stadfester at vi som mennesker er underlagt arvesyndens opprør mot Gud, og at Gud forlanger soning for synd. Arvesynd er ikke et begrep som finnes i de bibelske tekstene. Begrepet baserer seg på en større fortolkningstradisjon som starter med Romerbrevet».

Boken presenterer mange ulike sjangre innen tekst, musikk og film i populærkulturen, og forfatterne skifter raskt fra det dypeste alvor til satire og parodi. Mye av boken omhandler populærmusikken.

Britney Spears beskrives som verdens popkomet på slutten av 90-tallet. Hun ble et sexsymbol, men også en frontfigur for en kampanje hvor ungdom ble oppfordret til å vente med sex til ekte-

skapet. Men i 2003 fortalte Spears at hun ikke lenger var jomfru. Hun hadde beholdt sin kristne moral, og skyldfølelsen dukker opp i sangtekster, for eksempel dukker spørsmålet «am I a sinner?» opp i en låt.

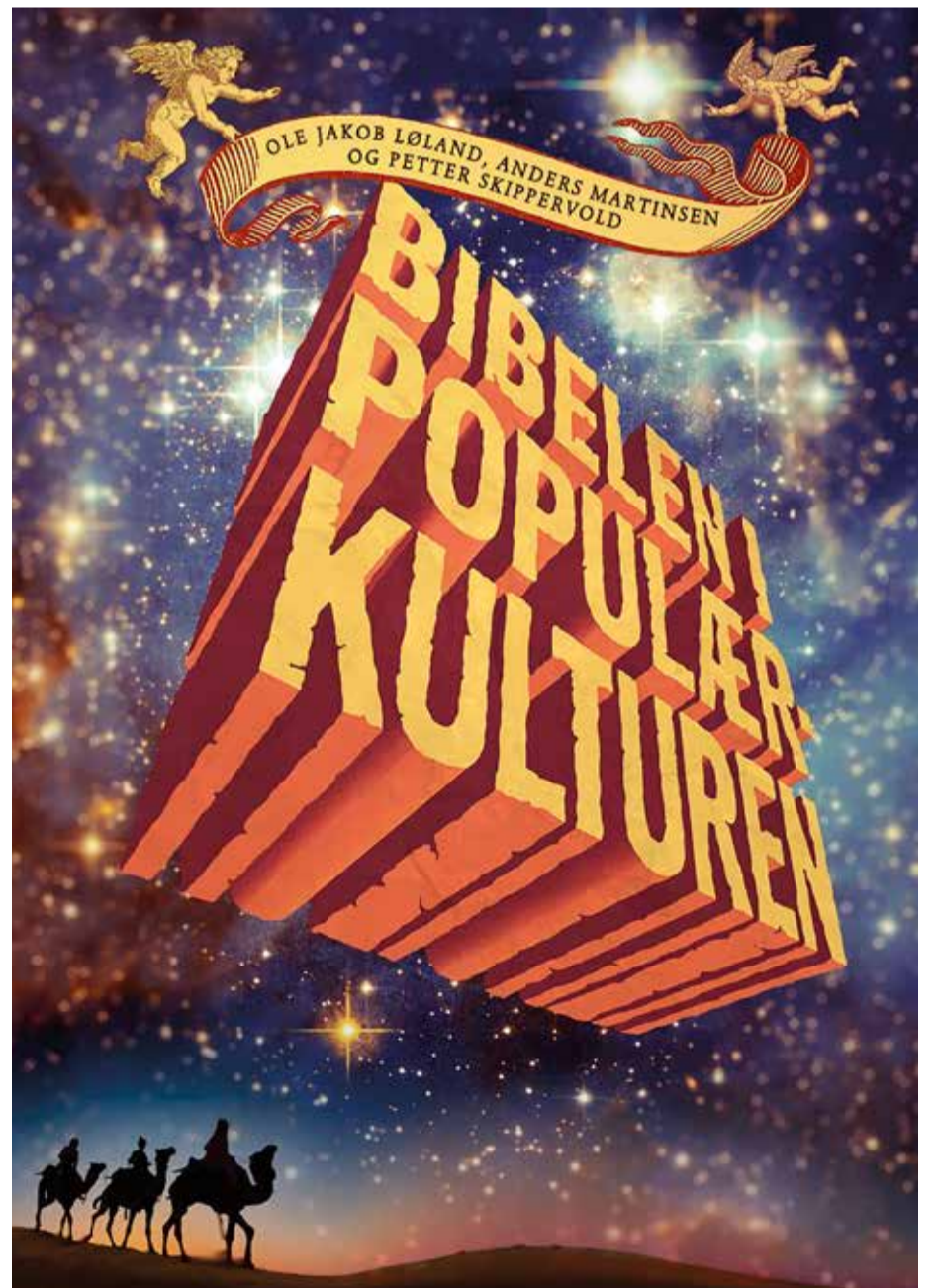
Madonna derimot, konstaterer det rett frem: «I'm a sinner». Forfatterne skriver videre: «Madonna har hentet inspirasjon fra religiøs symbolikk i sine tekster og visuelle uttrykk, og hun har gjort det mer populært å bære kors. I musikkvideoen til «Like a prayer» blander hun katolske symboler og erotikk».

Justin Bieber er en annen artist som nokså offensivt har fremmet seg som ekte troende. Vi får vite at også Bieber har gitt uttrykk for skyldfølelse i sine tekster, og at kristentroen er tydelig til stede i hans offisielle fremtoning.: «Før hver konsert samles crewet i bønn. Bieber ber ofte, og han annonserer gjerne bønnene sine via nettet».

Folkemord med Bibelen i hånd

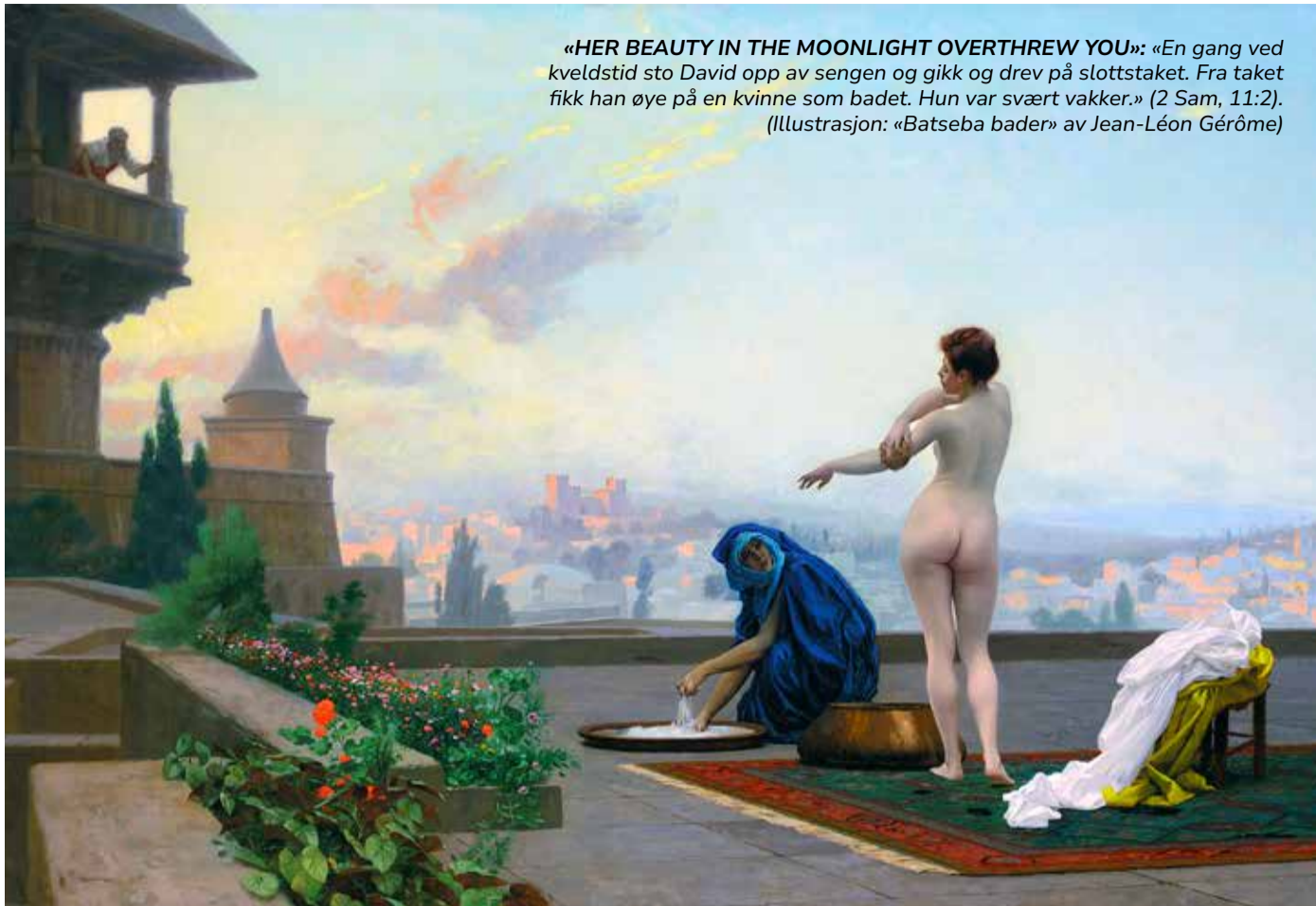
Etter teksten om våre tre angrende popidoler kommer vi til «The Simpsons», som er den lengstgående animasjonsserien i TV-historien. Episoden «Simpsons Bible Stories» ble første gang sendt midt i påskeuken 1999, og er i sin helhet viet et knippe kjente bibelfortellinger.

Episoden starter med en gudsjammerlig kjedelig preken, holdt av pastoren Lovejoy i en drepende varm kirke. Familien sovner og ekteparet Mrdge og Homer Simpson drømme seg inn i Edens hage. Etter diverse opplevelser der er det Homer som begynner å spise av eplet først, men han glemmer epleskrotten. Gud oppdager ikke noe før Marge begynner å spise, slik at bare hun blir kastet ut av Eden. Når så Homer prøver å smugle henne inn igjen, blir han også kastet ut.

ANBEFALT BOK: Etter en kort innledning, der ordet populærkultur defineres som «kommersiell massekultur, produsert i Vesten», blir vi med på en usedvanlig spennende og variert reise.

«HER BEAUTY IN THE MOONLIGHT OVERTHREW YOU»: «En gang ved kveldstid sto David opp av sengen og gikk og drev på slottstaket. Fra taket fikk han øye på en kvinne som badet. Hun var svært vakker.» (2 Sam, 11:2). (Illustrasjon: «Batsaba bader» av Jean-Léon Gérôme)

Vi må ile videre uten å sjekke hva som skjer med Noah og Syndfloden eller Job. Kapitlet om Andre Mosebok har undertittelen «Go West». Vest? Moses førte jo sitt folk ut av treldommen i Egypt og østover mot det lovete landet?

Under et reklamebilde for animasjonsfilmen «Prinsen av Egypt» finner vi noe av forklaringen: «USA er en nasjon som i stor grad er et resultat av europeiske immigranter som har fulgt oppfordringen «Go West» og afrikanske slaver som er blitt tvunget vestover».

Dette kapitlet har mye viktig repetisjon av amerikansk historie, i tillegg til bibelhistorie. Våre tre forfattere legger ikke fingrene imellom: «Akkurat som israelittenes gud gir dem blankofullmakt til å drive kanaanittene ut av sitt eget land, rettferdiggjorde de europeiske kolonistenes gud deres utslettelse av de nordamerikanske indianerne. Her spiller Andre Mosebok en nøkkelrolle».

En viktig påminnelse vi sikkert trenger. Men vi må videre og får runde av med Leonard Cohens sangen *Hallelujah* fra albumet «Various Positions» (1984). At Cohens plateselskap Columbia Records nektet å slippe albumet i USA, nevnes ikke i boken; det kom frem i filmen vist på NRK. Det virker helt uforståelig nå. Men albumet ble først kjent utenfor Statene.

«An ode to life and love»

Hallelujah ble en kjempehit, og brukes stadig i alle slags sangkonkurranser – selv om det mørke budskapet om kontroll og sjalusi ofte blir glattet over i nyere tolkninger. Av alle de tolkningene som er kommet i årenes løp, er det avdøde Jeff Buckleys intense versjon fra 1994 som er blitt stående som den største.

Våre forfattere gir henvisninger til de stedene Cohen har hentet stoff til sangen. Når Cohen nevner den harpespillende David, så er det Gud som gledes over harpespillet. I Bibelen spiller David for å lindre Sauls uro.

«Mot slutten av verset ser vi også at det ikke er David som er forfatter av 'Hallelujah', men den forvirrede kong Saul som stemmer i sitt 'Hallelujah'».

I vers to blander Cohen to ulike fortellinger. Den ene er den om kong David, som sendte Batsabas mann Uria til fronten i en krig hvor han ble drept: «Your faith was strong but you needed proof / You saw her bathing on the roof / Her beauty in the moonlight overthrew you». Den andre er den om Samson og Dalila: «She tied you to a kitchen chair / She broke your throne, and she cut your hair / And from your lips she drew the Hallelujah».

Begge historiene blir fortalt i boken, i tillegg til at vi får vite at «David and Batsheba» var den filmen som var mest sett på amerikanske kinoer i 1951:

«I kontrast til både Bibelens og Cohens versjon er filmen en romantisk kjærlighetshistorie. Batsaba vil være kvinnen som gjør David lykkelig. Hun vil være hans kone, ikke et gammeltestamentlig offer for Davids krenkelse av en annen manns eiendom. Dermed ble ikke David i Hollywoods versjon belastet med like mye skyld».

Leonard Cohens dystre grunntone i gjengivelse av David-fortellingen forandrer seg når sangen lever videre i Jeff Buckleys versjon, som først og fremst handler om kroppslig kjærlighet: I forbindelse med innspillingen av låta beskrev han sangen som «a hallelujah to the orgasm, an ode to life and love».

I norske versjoner forsvinner både Cohens dystre formidling og Buckleys uttrykk for orgasme. Hos de fire norske artistene som blir nevnt, Espen Lind, Kurt Nilsen, Alejandro Fuentes og Askil Holm blir «alt det problematiske forskjøvet til fordel for det vakre og friksjonsfrie. De fire unge guttene som alle synger med vakre, klare stemmer, formidler ikke noen fortelling om utroskap og drap, ei heller om orgiastiske opplevelser».

«The noise of thunder»

La oss gå videre til Paulus' 8. brev – med undertittelen «Den upopulære evangelisten»: «Paulus (har) hatt enorm betydning for vestlig teologi og tenkning. Noen av de største omveltningene i kristendommens historie, som Martin Luthers oppgjør med romerkirken, ble tent av ideer fra Paulus' brev».

Vi finner to svært kjente vokalistere i dette kapitlet: Johnny Cash og Bob Dylan. Forfatterne våre har en god del å

fortelle om dem og musikken deres. Siste avsnitt har overskriften «Den upopulære i populærkulturen», som begrunnes med at Paulus ikke har vist seg særlig salgsfremmende i populærkulturen. Siste setning her er som et ekko av Paulus selv: «Så blir de stående disse tre: Scorsese, Cash og Dylan. Men felles for dem er evangelisten Paulus».

I Johannes' åpenbaring – med undertittelen «Apokalypse og slutten på verden slik vi kjenner den» – dukker så Johnny Cash opp igjen. *The Man Comes Around* er kanskje Cashs mest populære egenskrevne sang fra den siste delen av karrieren hans. «And I heard, as it were, the noise of thunder / One of the four beasts saying, 'Come and see.' / and I saw, and behold a white horse» synger han her.

«Aldri har dom og fortapelse virket så fengende, til tross for alvorret sangen maner fram. (...) Cash har utgitt et utall av plater, og mange av dem er viet kun kristne sanger. Cash hadde et kristent livssyn, var en iherdig bibel-leser og tok flere kurs i bibelstudier».

Jeg avslutter med et sitat fra forfatterne som tydelig viser hensikten med boken de har skrevet:

«Fra et bibelfaglig ståsted er nytolkninger interessante nettopp fordi de representerer ny bruk av bibelttekstene. Gjennom parodi og kritikk kan vår forståelse av Bibelen som hellig tekst utvides. (...) Det er ikke artistenes eller filmskaperens intensjoner som er mest interessante, men hvilken funksjon og effekt bibeltolkningene får innenfor vår vestlige populærkultur».

Bli med på årets TV-aksjon!

Vi inviterer barn og voksne til å være med på NRK TV-aksjonen. TV-aksjonen er en årlig innsamlingsaksjon og har blitt arrangert siden 1974. Hvert år samler hele Norge inn penger til en viktig sak og mange engasjerer seg, alt fra kongehuset til skoler og næringslivet. En søndag i oktober banker 100 000 barn og voksne på dører i nabolaget for å spørre om folk vil bidra. Andre selger kaker eller arrangerer konserter til inntekt for TV-aksjonen.

I år går bøssebærerne fra dør til dør søndag 20. oktober.

Årets TV-aksjon går til Barnekraftforeningen, som skal etablere familiehus ved universitetssykehusene i Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo. Når et barn blir alvorlig syk, rammes hele familien. I familiehusene kan barn med alvorlig sykdom og familien deres bo sammen mens barnet er under behandling. Slik blir søsken også ivaretatt, og familien kan skape gode stunder i en vond tid.

Barna kan lære om årets tema på skolen gjennom TV-aksjonens undervisningsopplegg som er gratis tilgjengelig på salaby.no.

Gå inn på tvaksjonen.no for å lese om hvordan du og din familie kan bli med på årets TV-aksjon.

Ny utgåve av den viktigaste boka

Bibelen er grunnboka for alle kyrkjesamfunn, og er no ute i ei ny og språkleg revidert utgåve.

TEKST OG FOTO: HELGE UNNELAND

34 ULIKE UTGÅVER: Bergen Kristne Bokhandel har heile sortimentet av Bibel 2024, her vist fram av dagleg leiari Nadja Brennsæter.

Sist Det norske Bibelselskap kom med ei revidert utgåve, var i 2011. Språket endrar seg, og den nye Bibel 2024 har nokre språklege justeringar.

Kan hende er det utforminga som er den største skilnaden mellom gamle og nye utgåver, sidan Bibelselskapet har satsa stort på ulike nye variantar til ulike målgrupper.

Nøkkelforteljingar

Det er vanleg at ei omsetjing av Bibelen vert revidert med jamne mellomrom. Etter fem til ti år er det vanleg med ein mindre revisjon, medan ein meir omfattande revisjon vanlegvis skjer etter 25-30 år.

Etter dette mønsteret bestemte Bibelselskapets styre at ein skulle setje i gong ein begrensa revisjon i 2020. Denne har fulgt dei samme prinsippa som i Bibel 2011, der målet har vore å fin-slipa omsetjinga – med særleg fokus på Det nye testamentet.

Dei norske forfatarane Jon Fosse, Oskar Stein Bjørlykke, Hanne Ørstavik, Karl Ove

Knausgård og Paal-Helge Haugen var med i arbeidet med Bibel 2011. I samarbeid med fagteologar freista dei å få fram innhaldet i dei gamle tekstane på «godt norsk», slik at dei kan kommunisere med menneske i vår tid.

For Bibelen er utan tvil den viktigaste grunnboka i vår kultur. Skal vi forstå litteratur- og kunsthistoria, så treng vi å kjenne til dei viktige nøkkelforteljingane i Bibelen.

Kjenner du historia om Josef, om Job, om den miskunnsame samaritanen, om den kloke forvaltaren, og om den bortkomne sonen – eller hendingane som er opphavet til høgtidene jul, påske og pinse? Oppmodinga er: «Ta og les!» – spesielt i eit år der 1000-årsjubileet for Kristenretten vert markert og 750 år for Magnus Lagabøtes Landslov.

Inspirert av Bibelen

Jon Fosse vann nyleg Nobelprisen i litteratur. Den forrige norske nobelprisvinnaren var Sigrid Undset. Dei er begge

inspirert av Bibelen sine forteljingar.

Sigrid Undset sa det slik: «*Tid og skikk forandres meget, alt som tiderne lider og menneskenes tro forandres, og de tenker annerledes om mange ting. Men menneskenes hjertener forandres aldeles intet i alle dager*».

Ein spennande driftsmodell

No kan du altså få kjøpt ei språkleg oppdatert utgåve, og kvifor då ikke finne den som passar for deg i Bergen kristne bokhandel? Denne vesle nisjebutikken for kristen litteratur finn du like bak Korskirken i sentrum av byen – der Kong Oscars gate møter Øvre Korskirkealmemming.

Her er heile breidda av kristne forlag representert. I tillegg sel dei gåveartiklar, ikonar og helsingkort til dåp, bryllaup og åremålsdagar. I barne- og ungdomsavdelinga finn ein bøker til hjelp i trusformidlinga.

Korleis har dei så klart å få en «nisjebutikk» til å bli lønsam? Det var spørsmålet etter at fleire kristne bokhandlar i Bergen måtte legge ned. Svaret var: Tilsett ein dugande person i løna stilling og suppler med 10-15 pensjonistar som har glede av å formidle kristen litteratur.

Då «går det rundt», ikkje minst takka vere det gode samarbeidet med kyrkjelydar i Den norske kyrkje som tingar materiell til konfirmantar og elles til trusopplæringa for ulike aldrar.

OPPDATERT BIBEL: Kan hende er det utforminga som er den største skilnaden mellom gamle og nye utgåver, sidan Bibelselskapet har satsa stort på ulike nye variantar til ulike målgrupper.

1000 år siden innføringen av kristenretten:

Er det noe å feire?

Kristenretten spør du kanskje, hva er det? Og er det noe å feire? Svaret på det siste spørsmålet er et høyt og rungende JA! Og hva kristenretten er vet du kanskje litt mer om når du har lest dette innlegget.

AV MARIT VIK
MENIGHETSRAÐSLEDER I EIDSVÅG

Det kan være vanskelig for oss som lever i 2024 å fatte hvilket samfunn en levde i for 1000 år siden. I 1024 er vi i vikingtiden. En lever i et ætte-samfunn, der konflikter ble oppgjort med hevsn og æresbegrepet sto sterkt.

Samfunnsordningen bygger på makt, gods og gull. Det meste av det røvet ved vikingtokter både i Norge og utenlands. Med seg hjem fra vikingferd hadde de også slaver eller trelles, som blant annet ble brukt som arbeidskraft på gården.

Den sterkestes rett

Det var en gjennomgående oppfatning at om du var sterk, så skulle du ha alle fordeler. Det var den sterkestes rett som gjaldt. Samtidig sto «tingtradisjonen» sterkt.

Det var fire tingseter: Frostating, Gulating, Eidsivating og Borgarting. Her ble alle lover og forordninger vedtatt av mektige menn. Lovene kunne være ulike fra tingsete til tingsete, men det var like fullt her at lover og forordninger ble vedtatt av områdes sterke menn.

Olav Haraldsson var konge i Norge, og han var på lik linje med kongene etter Harald Hårfagre opptatt av å bygge nasjonen. Så skjer det noe uvanlig. Det ble sammenkalt til lovting på Moster (Mostra ting).

I 1024 kaller altså Olav Haraldsson, som var konge i Norge, inn stormenn fra nord til sør til et svært uvanlig lovting på Moster. Dette ble et ting der en skulle beslutte lover for hele landet. Her skulle Kristenretten vedtas.

Olav Haraldsson (Olav den Hellige) hadde, ifølge Olav den helliges saga, gjort om på lovene etter råd fra kyndige menn. Med tanke på nasjonsbyggingen tok han ut og la til det han mente trengtes. Kristenretten satte han med råd fra Biskop Grimkjell og andre prester. Han la vekt på å avskaffe hedenskap, gamle sedvaner og tankesett som han mente var mot kristendommen. De nye lovene ble vedtatt, og kalles kristenretten.

Norges første grunnlov?

Leser du om kristenretten i Store Norske leksikon, får du vite at Kristenretten var den delen av norsk rett som omfattet forholdet mellom kirken og det verdslige samfunnet. Det nye fremstår nærmest som en ubetydelig tilføyning til allerede eksisterende lover og forordninger.

Det må være lov å si at dette i beste fall er en gedigen nedgradering av hva Kristenretten var, siden den førte til en total omveltning av samfunnet.

Kristenretten kan nesten kalles Norges første «grunnlov», fordi den gir retningslinjer for politiske systemer og statsform. Den fastsatte gjeldende verdisyn, regulerer hvordan lover endres og vedtas, og er sentral i lovgivningen frem til Magnus Lagabøter – som 250 år senere fastsetter Landsloven.

Ved kristenretten ble det forbudt å sette ut spebarn for å dø. Barn fikk rett til å vokse opp. Alle hadde nå rett til å bli gravlagt i vigslet jord på kirkegården. Ved inngåelse av ekteskap skulle mannen kun ha én kone og være trofast mot henne. Kvinnen skulle selv ønske å gifte seg. Alle, i alle samfunnslag, skulle ha en fridag i uken til å be til den hellige Kristus.

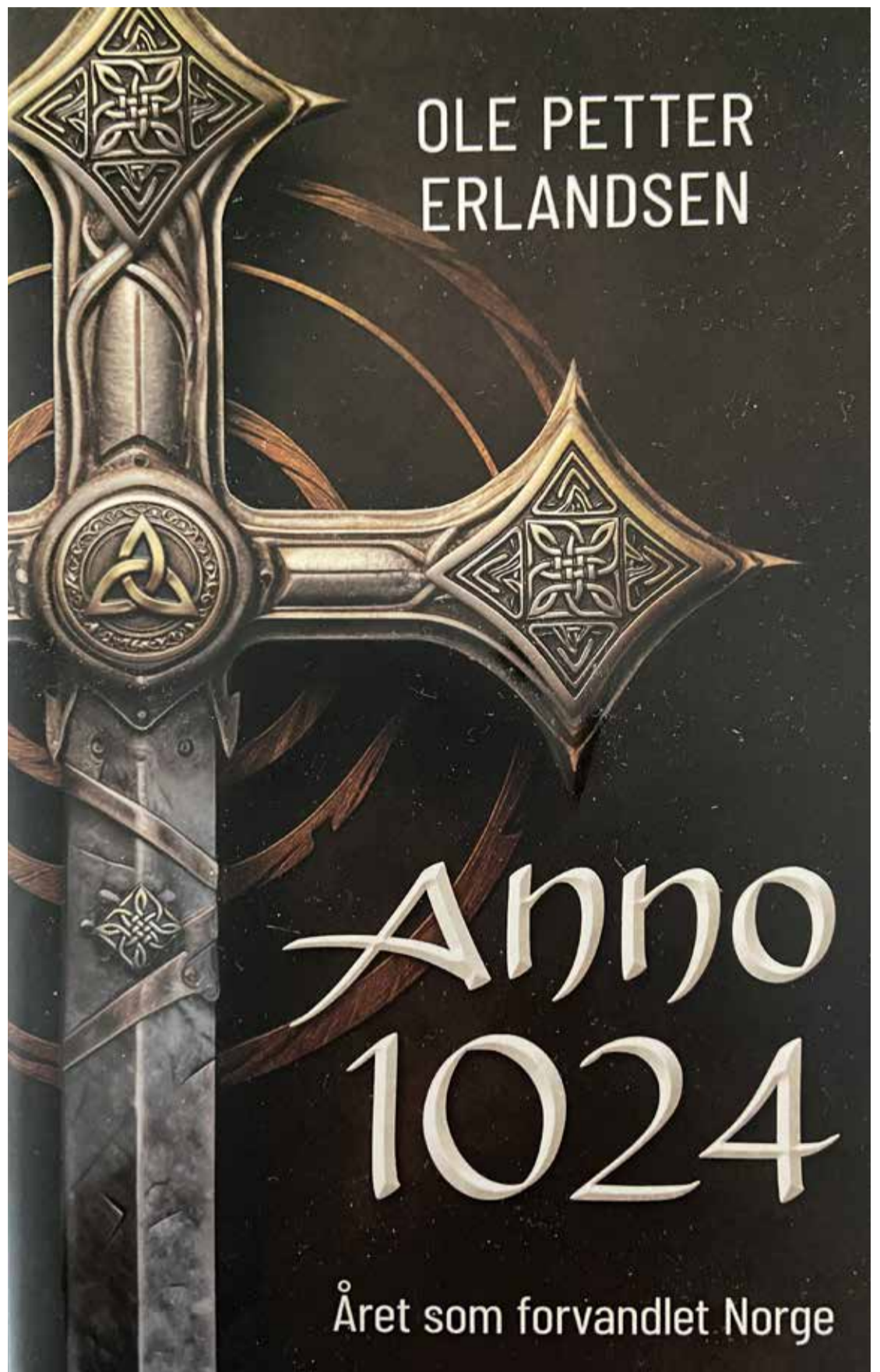
Innføringen av kristenretten ble også starten på avviklingen av slaveriet. En fremhevet nå at det ikke lenger var slik at de sterkeste skulle ha alle fordeler. Alle mennesker er skapt av Gud og har lik verdi.

Forandret Norge

Gulatingslovens første avsnitt gir oss det som i boken «Anno 1024» av Ole Petter Erlandsen karakteriseres som «Kristenrettens formålsparagraf». Der heter det:

«Det første i vår lov ar at vi skal bøye oss mot øst og be til den hellige Kristus om godt år og fred, og om at vi må holde landet vårt trygt og landsherren hellig. Han være vår venn og vi hans og Gud venn til oss alle.»

Innføringen av kristenretten forandret Norge og gav sam-

EN BOK DET ER VERDT Å LESE: «Anno 1024» av Ole Petter Erlandsen setter kristningen av Norge og innføringen av Kristenretten i et historisk perspektiv, og diskuterer i hvilken grad vedtatte historiske fakta er den virkelige sannheten.

funnet nye og bedre lover og forordninger til flertallet av samfunnet. Dette jubileet er det absolutt på sin plass å feire! Jeg mener vel for egen del at det burde fått ennå større plass i presse og media enn det vi har sett til nå.

Om du ønsker å lese mer om kristenretten, anbefaler jeg boken Anno 1024 av Ole Petter Erlandsen. Dette er en bok som setter kristningen av Norge, innføringen av kristenretten i historisk perspektiv og setter også søkelys på om

hvorvidt oppleste og vedtatte historiske sannheter virkelig er den virkelige sannheten. En bok det er verdt å lese

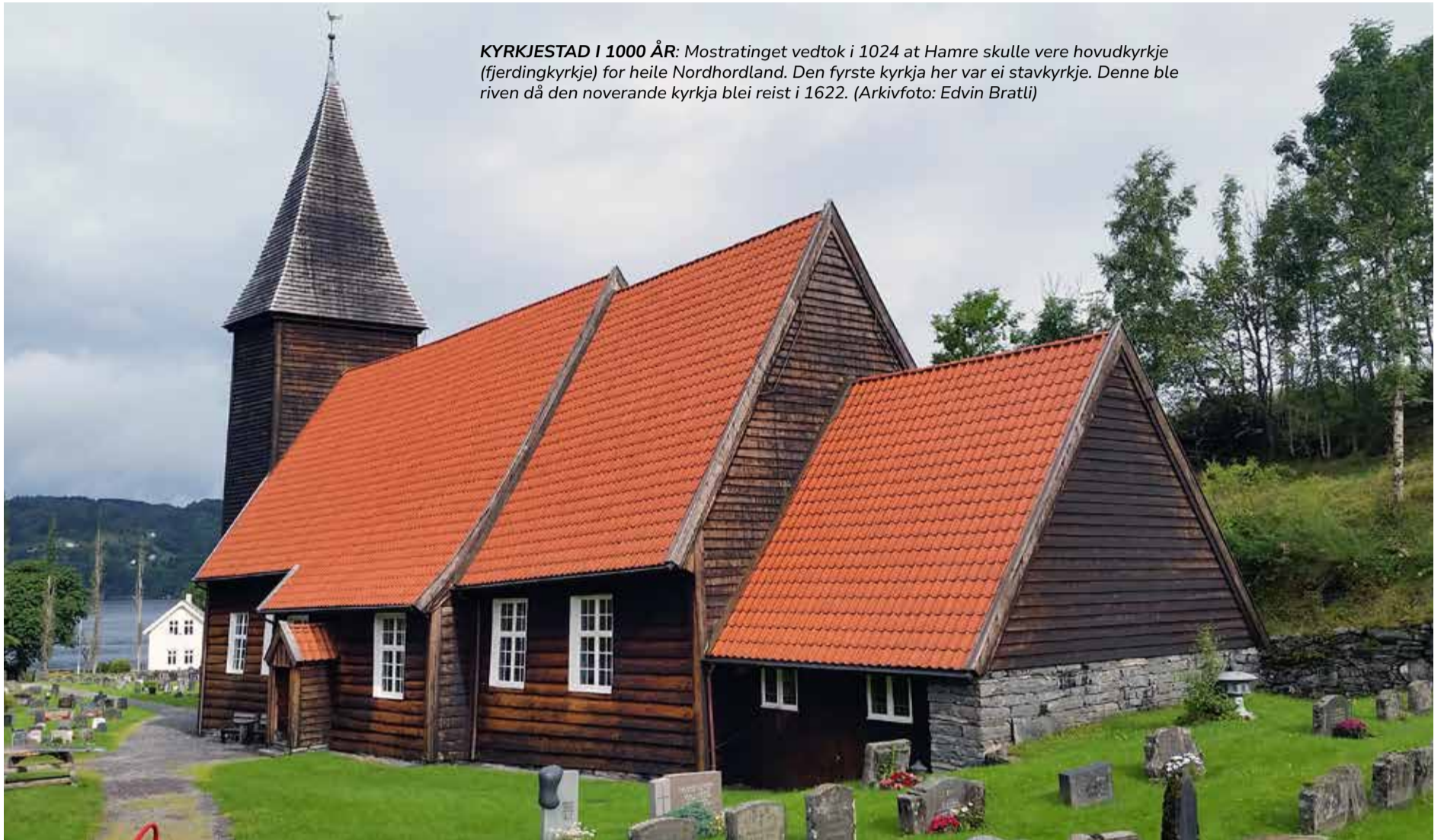
Hamre kyrkjestad 1000 år:

Ei feiring for historiebøkene

23.-26. mai vart Hamre som kyrkjestad gjennom 1000 år feira med eit firedagars langt program. Med fleire hundre besøkjande gjennom heile helga koste både store og små seg med konsertar, foredrag, gudstenester og andre aktivitetar.

AV INGVEIG ALIDA LARSSON

PROSJEKTLEIAR, HAMRE KYRKJESTAD 1000 ÅR

KYRKJESTAD I 1000 ÅR: Mostratinget vedtok i 1024 at Hamre skulle vere hovudkyrkje (fjerdingkyrkje) for heile Nordhordland. Den fyrste kyrkja her var ei stavkyrkje. Denne ble riven då den noverande kyrkja blei reist i 1622. (Arkivfoto: Edvin Bratli)

Gjennom i underkant av to år har jubileumskomiteen jobba med å utvikla korleis jubileet skulle bli, skaffa midlar, aktørar og frivillige, og dessutan gjennomføring av det heile.

Denne har bestått av Lars Fjeldstad, Kristoffer Foldøy, Rita Tveiten, Leif

Endre Grutle, Jenny Eikeland og prosjektleiar Ingveig Alida Larsson, samt Linda Gripsgård Lunga og Roar Moen. Komiteen vart etter kvart supplert med Ivar Mæland, Trent Bruner og Helga Askeland Mjelstad.

Gjennom dugnader i forkant, og også

gjennom sjølve jubileumshelga fekk me hjelp av totalt 12 frivillige! Utover dette tredde òg lokale lag, foreiningar og bedrifter til.

Tett program

Torsdag 23. mai gjekk startskotet for jubileumshelga. Me starta dagen med

opning av historisk utstilling i Borgstova, deretter offisiell opning inne i Hamre kyrkje.

Vidare heldt Jørn Øyrehagen Sunde eit engasjerande foredrag, der han tok oss tilbake til tida mellom kristenretten i 1024 og fram til Magnus Lagabøte la

FOREDRAG: Jørn Øyrehagen Sunde tok oss tilbake til tida frå kristenretten i 1024 og fram til Magnus Lagabøte la fram landslova på Frostatinget i 1274.

TONAR FRÅ BAROKKEN: Bergen Barokk heldt ein flott kyrkjekonsert.

fram landslova på Frostatinget i 1274. Deretter heldt me fram med tonar frå barokken med Bergen Barokk, og til slutt aftensong/vesper med prostiprest Ida Greve i lag med songlaget Alvidt/Manger.

Fredag 24. mai vart publikum underhalde med eit spennande og fengslende foredrag av Gunnar Danbolt, med tittel «Oldkyrkjas og mellomalderens biletverd». Vidare vart me tekne med på ei musikalsk reise gjennom fleire musikktradisjonar med Osterøykoret. Kort oppsummert vart dette ein skikkeleg kulturkveld!

Laurdag 25. mai var det barnas dag. Denne dagen var tettepakka med program og aktivitetar, og ikkje minst

strålende sol! På programmet hadde me fleire rundar med omvising i kyrkja, minikonsert med Osterøy Skulebrass og quiz med Valestrand Ungdomslag.

Høgdepunktet var familiekonsert med Barnekoret på Valestrand, leidde for høvet av Bjarte Leithaug. Aktivitetane som var opne heile dagen var sverd-kamparena med Tidsreiser, eit utval av leikar ein kunne låna, og ein fantastisk kultursti laga av elevane på Hamre Grendaskule.

Avslutning med jubileumsgudsteneste

Søndag 26. mai var det duka for sjølvaste finaledagen – høgdepunktet i heile programmet; jubileumsgudsteneste med

biskop Ragnhild Jepsen, og dessutan prosten og prestane i soknet.

Dagen fekk ei musikalsk opning med Valestrand musikklag, samtidig som fleire kom roande i historiske drakter. Osterøy Turlag hadde òg fått med seg ein sprek gjeng på kyrkjevegsvandring over Skår.

Under jubileumsgudstenesta fekk me vera vitne til urpremiere av bestillingsverket «Her er det NY, som på Jorderig skedte» av komponist Sverre Eftestøl, vakkert framført med kvedar, hardingfele, piano og brass.

Etter gudstenesta vart det høgtideleg planting av jubileumstreet med stortingsrepresentant Kjersti Toppe og ordførar Lars Fjeldstad. Jubileumsmarkeringa vart runda av med talar og ein utvida kyrkjekaffi.

Komiteen er svært fornøgde med resultatet av hardt arbeid, og me skulle ønske det ikkje var 1000 år til neste gong! Komiteen og prosjektleiar ønskjer å retta ein stor takk til alle sponsorane og samarbeidspartnarane våre, alle aktørane som var ein del av programmet, og ikkje minst til alle dei frivillige som stilte opp. Me vil òg takka alle i publikum som møtte opp og gjorde dette til ein folkefest!

HELDT PREIKEN PÅ JUBILEUMSGUDSTENESTA: «Det var ei stor oppleving å sjå båtane med kyrkjefolk som kom roande over fjorden, båten med pilegrimar, og alle som søkte til kyrkja. Det gjer noko med oss som kyrkje og folk å få oppleve slike dagar» skreiv biskop Ragnhild Jepsen på Facebook etter jubileumshelga.

KUNSTHISTORISK FOREDRAG: Gunnar Danbolt heldt eit spennande om «Oldkyrkjas og mellomalderens biletverd».

UTANDØRS KONSERT: Valestrand musikklag stod for den musikalske opninga av finaledagen.

PÅ KYRKJEVEG 1: Fleire kom til jubileumsgudstenesta sjøvegen, slik tradisjonen var i gamal tid.

BARNEKOR: Laurdagens høgdepunkt var familiekonsert med Barnekoret på Valestrand, for høvet leidd av Bjarte Leithaug.

PÅ KYRKJEVEG 2: For å koma fram til festgudstenesta 26. mai var det òg mogleg å reise med veteranbåten M/S Granvin – i eit samarbeid mellom kyrkja og Åsane Historiela

KYRKJEHELING

KYRKJELYDSBLAD FOR OSTERØY

NR. 1 • AUGUST 2024 • 49. ÅRGANG

Jubileumsfest med kyrkjevandring

Den noverande Hauskyrkja blei innvigd 19. mai 1874, då Haus og Mjelde var eit tidleg kyrkjeleg sentrum. Dette blei markert med tre dagars jubileumsfest 10.-12. mai.

AV MADLI K HANNISDAL

KYRKJEVANDRING OVER TVEITANE: Laurdagen var det lagt opp til familiedag med kyrkjevandring frå Kvisti over Tveitane til Haus på den gamle kyrkjevegen.

150 ÅR: Haus kyrkje blei teikna av arkitekt Ole Vangberg. Den er bygd i lafta tre, og blei restaurert i 1939 og 1975. (Foto: Kyrkjerådet på Osterøy)

Første gongen ei kyrkje i Haus er nemnd i skrift, er den 18. mai 1309, men historikarar har kome fram til at den første «Kirkia a Hausi» må vera reist på midten av 1100-talet. Den fyrste kyrkja var ei stavkyrkje med rikt og prydeleg utstyr.

Den andre kyrkja vart truleg reist omkring år 1613, truleg i same byggjestil som noverande Hamre kyrkje.

40 kyrkjevandrarar

150-årsjubileet starta med kulturkveld fredag 10. mai i kyrkjelydshuset, med flott musikk og song frå Hamre-bandet «Nabolaget» og kåseri av tidlegare prest Harald Grønnevik. Han fortalde mellom anna om korleis det var å koma som ung og nyutdanna prest til Osterøy på midten av 70-talet. Elles var det servering av rjomegraut til ein fullsett sal på kring 100 personar.

Laurdagen var det lagt opp til familiedag med kyrkjevandring frå Kvisti over

Tveitane til Haus på den gamle kyrkjevegen som var brukt når dei ikkje rodde med båt frå Havrå til Haus. Ein fullsett buss kjørte frå Haus til Kvisti med 40 kyrkjevandrarar.

Nede ved Mjeldavatnet i Haus stilte Haus helselag opp med grillmat, og speidarane hadde ansvar for kanopadling på Mjeldavatnet. Det var òg sporløp i prestegardshagen. Vi hadde eit strålende fint ver. Programmet blei avslutta med ein flott kyrkjekonsert på ettermiddagen med songar og kvedar Reidun Horvei og Inger-Lise Riber.

Søndagen var det jubileumsgudsteneste, der Haus musikklag deltok saman med kantor Ivar Meland og Slettebakken motettkor. Sokneprest Astrid Marie Haugland forretta saman med prost Leif Endre Grutle. I etterkant av gudstenesta var det kyrkjekaffi i eit fullsett kyrkjelydshus.

KANOPADLING: Speidarane hadde ansvar for kanopadling på Mjeldavatnet.

Bemannings situasjonen i Osterøy sokn

Helle Leivestad Kartveit var konfirmantlærer i halv vikarstilling på Osterøy fram til i sommar. Ho har no fått fast stilling på Radøy som trusopplærer der. Bjarte Aarland vert konfirmantlærer for konfirmasjonskullet 2024/25. Vi takkar Helle for tida ho har vore hos oss og for den flotte jobben ho har hatt for konfirmantane.

Prostiprest Ida Elisabeth Greve avsluttar stillinga si på Osterøy i august. Vi takkar Ida for alt ho har bidratt med på Osterøy og ønskjer henne alt godt vidare.

I vår var det lyst ut ei ledig 100 prosent fast stilling som kapellan, men det var dessverre ingen søkerar til stillinga. Frå september skal difor Kjetil Austad Endal ha ei 50 prosent vikarstilling som prest. Han skal i

utgangspunktet ha gravferder og gudstenester. Han har allereie hatt ein del av både gravferder og gudstenester. Vi ønskjer Kjetil velkomen og ber dykk ta vel i mot han. Vi takkar også Roald Hauge for den gode jobben han har gjort som kyrkjetenar i Haus kyrkje og ønskjer velkomen til Bent-Are Mjelstad.

Linda Gripsgård Lunga, Kyrkjeverje på Osterøy

Årets konfirmantar på Osterøy

ALLE FOTO: RUNE SOLBERG

KONFIRMANTAR I GJERSTAD: 1. rad frå venstre: Miriam Tveiterås, sokneprest Astrid Marie Haugland, Ingvild Elida Winther Lone, Michelle Gjøstein Tolleshaug. 2. rad frå venstre: Isak Gullbrå, Emma Reigstad Myking, Emilie Lillefosse Eriksen, Amalie Bognøy Fotland, Gregers Audestad, Lucas Bønes, konfirmantlærar Helle Leivestad Kartveit. 3. rad frå venstre: Even Mathisen, Sander Solberg Hopsdal, Patrick Revheim Låstad, Tord Krakhella Sangolt, Aleksander Hole Holsen.

KONFIRMANTAR I HAUS: 1. rad frå venstre: Thea Rolland Midtun, Sigrid Margrethe Skjerping, sokneprest Astrid Marie Haugland, Thea Hanstveit Bøe, Amanda Svidal Nordås. 2. rad frå venstre: Sara Hernar Andersen, Ida Straume-Kvåle, Sigurd Sørheim, Celina Aarbakke, Rosalinda Fosse Askeland, Alf Kristian Midttun, konfirmantlærar Helle Leivestad Kartveit. 3. rad frå venstre: Magnus Thunestvedt Skår, Martin Larsen Lone, Sondre Høylo Trefall, Oskar Mjelde Holsen, Endre Lundgren Hauge, Peter Helle. Kristoffer André Furevik Ramstad var ikkje tilstades då biletet var tatt.

KONFIRMANTAR I HAMRE: 1. rad frå venstre: Elly Helene Holme Eide, Linnea Sandal Vevele, Hanne Skår, sokneprest Ida Greve, Siren Jeanette Aler Thomsen, Angelicka Nessestrand Langeland, Eliane Hjellevik Berisha, Celina Aagesen Fitjar. 2. rad frå venstre: konfirmantlærar Helle Leivestad Kartveit, Eline Skistad Kallestad, Anna Berentine Hopland, Amalie Gjerv Burkeland, Kine Strømsnes Nilsen, Elida Sylta Flatås, Celina Berntsen-Jacobsen, Elise Mæle Hauge, Ingrid Arnesen Mostrøm, Tonje Fostervoll Fjellby, Camilla Yvonne Mjelde Edvardsdal. 3. rad frå venstre: William Bognøy, Oliver Andre Mjelde Edvardsdal, Ole-Martin Flaten, Eduard Avdieiev, Mathias Lillejord Reyes, Jostein Aanstad Storebø, Lasse Lundgren Aasheim, Emil Fotland-Magnussen, Antonio Bermejo Seilen. 4. rad frå venstre: Jonas Rundhovde, Mathias Haugland-Birkeland, Lucas Stadheim Forthun, Kasper Birkeland, Askild Terje Sandnes Solberg, Sebastian Solberg Lund, Lukas Melchersen, Andreas Lillejord Reyes

KONFIRMANTAR I HOSANGER: 1. rad frå venstre: Angelika Amodia Thomassen, sokneprest Ida Greve, Jennie Bragstad, Mathea Skjerveggen Hjelmås. 2. rad frå venstre: Martin Øvsthus, Sander Jæger Haukøy, Oliver Ahmer-Myking, Benjamin Nielsen, Sander Engstrøm, Johannes Myking, Stig Audun Tepstad Herland. Bak: konfirmantlærar Helle Leivestad Kartveit.

Restaureringa av den gamle prestebua i Haus

I løpet av august vil arbeidet med restaureringa av den 250 år gamle prestebua over Mjeldastraumen i Haus vera ferdigstilt.

HAUS KULTURMINNELAG
AV MADLI KVAMME HANNISDAL, HAUS KULTURMINNELAG

I følgje handverkar og tørrmurar Kjetil Monstad, som har vore hovudansvarleg for arbeidet, var bua nær ved å totalkollapsa då arbeidet starta like over påske.

Restaureringsarbeidet har han utført saman med tørrmurar Robin Toftum. Arbeidet dei to har gjort er framifrå fint utført.

Vi er òg svært takksame for det arbeidet karane frå dugnadsgjengen i Haus helselag har bidratt med. Likeeins Osterøy Entreprenør, som har tilkjørt og sponsa oss med flotte steinar til murverket.

Den 31. august blir det snorklipping, med musikk av Haus musikklag og eit kulturinnslag i kyrkja ved Reidun Horvei med fleire.

Bua er oppigjenmurt på innsida

GLIMT FRÅ TRUSOPPLÆRINGA

Trusopplæring, kva er det?

Når me døyper barna våre, seier me også ja til å læra dei opp i den kristne trua. Kyrkja ønskjer å støtta og hjelpa familieane med dette viktige oppdraget. Derfor tilbyr me ulike arrangement, som er tilpassa barna sin alder.

AV TRUSMEDARBEIDAR HELGA ASKELAND MJELSTAD

BØKER TIL DEI MINSTE: Hausten er tida for bokutdeling i Osterøy-kyrkjene.

Hausten er tida for bokutdeling i kyrkjene våre. Døypte barn får invitasjon tilsendt som brevpост. Sjekk postkassen!

Først ut er 3-åringane, som får ei overrasking i august. Alle barn i aktuell alder er velkomne til våre arrangement, uansett om dei er medlemmer i kyrkja eller ikkje. Hald deg gjerne oppdatert på nettsida vår: osteroy.kyrkja.no

Program frå august til desember:

- Tysdag 20/8 kl.17: Tårnagentklubb (8-11 år), Hosanger kyrkje
- Søndag 25/8 kl.11: Konfirmantpresentasjon (14 år), Hosanger kyrkje
- Onsdag 28/8 kl.12: Babysong (0-1 år) i Biblioteket. Samling onsdagar ut november
- Søndag 1/9 kl.11: Ranselgudsteneste m/6-årsbok (6 år) og konfirmantpresentasjon (14 år), Gjerstad kyrkje

- Tysdag 3/9 kl.17: Småbarnsong (3-5 år), kyrkjesenteret (Lonevågen 5)
- Laurdag 7/9 kl.11-13: Laurdagstreff for barn og vaksne, Hosanger kyrkje
- Søndag 8/9 kl.11: Konfirmantpresentasjon (14 år), Hamre kyrkje
- Måndag 9/9 kl.17: Søndagsskule-måndag (4-12 år), kyrkjesenteret
- Laurdag 14/9 kl.10: «Trill & Trall (2-år) m/utdeling av 2-årsbok, Haus kyrkje/kyrkjelydshus
- Søndag 15/9 kl.11: Konfirmantpresentasjon (14 år), Haus kyrkje
- Søndag 22/9 kl.11: Konfirmantpresentasjon (14 år), Bruvik kyrkje
- Søndag 29/9 kl.10: Samlingsstund for 4-åringar, Gjerstad kyrkje
- Søndag 29/9 kl.11: Utdeling av 4-årsbok, Gjerstad kyrkje
- Søndag 29/9 kl.15: Samlingsstund for 4-åringar, Haus kyrkje
- Søndag 29/9 kl.16: Utdeling av 4-årsbok, Haus kyrkje
- Måndag 30/9 kl.17: Søndagsskule-måndag, kyrkjesenteret
- Tysdag 1/10 kl.17: Småbarnsong (3-5 år), kyrkjesenteret
- Søndag 20/10 kl.10: Samlingsstund for 4-åringar, Hosanger kyrkje
- Søndag 20/10 kl.11: Utdeling av 4-årsbok, Hosanger kyrkje
- Søndag 20/10 kl.15: Samlingsstund for 4-åringar, Hamre kyrkje
- Søndag 20/10 kl.16: Utdeling av 4-årsbok, Hamre kyrkje
- Måndag 21/10 kl.17: Søndagsskule-måndag, kyrkjesenteret
- Søndag 27/10 kl.11: Utdeling av 4-årsbok, Bruvik kyrkje
- Tysdag 5/11 kl.17: Småbarnsong (3-5 år), kyrkjesenteret
- Fredag 8/11 kl.18: Klovnane Tipp & Topp, Hosanger kyrkje (for alle)
- Måndag 11/11: Søndagsskule-måndag, kyrkjesenteret
- Laurdag 16/11 kl.17: Lys Vaken m/overnatting (5. kl.), Gjerstad kyrkje
- Søndag 17/11 kl.11: Lys Vaken-gudsteneste (alle), Gjerstad kyrkje
- Laurdag 30/11 kl.17: Lys Vaken m/overnatting (5. kl.), Haus kyrkje
- Søndag 1/12 kl.11: Lys Vaken-gudsteneste (alle), Haus kyrkje
- Måndag 2/12 kl.17: Søndagsskule-måndag, kyrkjesenteret
- Tysdag 3/12 kl.17: Småbarnsong (3-5 år), kyrkjesenteret
- Torsdag 12/12 kl.17: Juleverkstad, Bruvik kyrkje

SLEKTERS GANG

Haus

- 21.01. Felix Halvorsen Stokke
- 25.02. Siren Jeanette Aler Thomsen
- 25.02. Mathilde Mjelde Loftås
- 07.04. Liva Mjøs
- 07.04. Olai Nakken
- 07.04. Celine Hagenes Tønnesen

Gjerstad

- 19.11. Johannes Engstrøm Jørgensen
- 19.11. Sofie Svane Konradsen
- 14.01. Frida Kalland Hovden
- 10.03. Felix Tønjum Mjøs
- 24.03. Olai Toppe Kleiveland
- 19.05. Iben Solberg Stokke
- 02.06. Viljar Hauge Tennebekk
- 02.06. Sander Hauge Tennebekk
- 23.06. Vårin Tysse

Hamre

- 12.11. Lena Bakken Nilsen
- 12.11. Odin Øksnes Kleiveland
- 25.12. Vilde Mostrøm Mjøs
- 25.12. Mileah Risnes Birkaas
- 04.02. Antonio Noel Hauge Borge
- 18.02. William Kårdal Myking

17.03. Ida Christine Bøe Mosevoll

17.03. Kasper Møn Leversen

14.04. Ingrid Fjeldstad Mjelde

30.06. Ada Nielsen-Vatle

Hosanger

- 03.03. Ronja Tysse Rivedal
- 03.03. Linus Bratli
- 03.03. Lilja B. Ibrahim
- 07.07. Josefine Olsnes Fjellskål

Gjerstad

- 06.07. Tinna Maria Gudmundsdottir og Henrik Borge Moslett
- 06.07. Henriette Antun Hopsdal og Rune Hartveit

Hamre

- 08.06. Silja Solvang og Sindre Fotland
- 22.06. Helga Janne Ramsevik og Trond Vedvik
- 07.07. Silje Moen og Emmanuel Mensah Bentum

Hosanger

- 22.06. Hanne Kallekleiv Espevoll og Jørn Hellevang

01.12. Ole Bruvik (f.1936)

26.01. Ester Hullah (f.1941)

26.04. Agnes Vines (f.1928)

05.07. Kari Bruvik (f.1942)

Haus

- 17.11. Tore Andre Knappskog (f.1984)
- 24.11. Johannes Hundhammer (f.1937)
- 23.01. Reidun Rolland (f.1943)
- 02.02. Magne Johan Rolland (f.1933)
- 03.03. Ingvild Ådland (f.1937)
- 09.04. Øystein Askeland (f.1930)
- 03.05. Erling Marøy (f.1946)

Gjerstad

- 10.11. Berit Myking (f.1934)
- 14.11. Arne Skjerping (f.1929)
- 04.01. Åse Rongved (f.1929)
- 12.01. Kristoffer Audestad (f.1953)
- 16.01. Olav Greve (f.1935)
- 16.01. Kristine Lohne (f.1930)
- 22.02. Kristina Borge (f.1923)
- 10.05. Kristian M. Tyssebotn (f.1981)
- 28.05. Gullborg Maria Birkeli Kollvangsnes (f.1929)
- 05.07. Rut Marie Rød (f.1941)

Hamre

- 21.11. Alfred Sverre Birkaas (f.1954)
- 28.12. Arvid A. Aasheim (f.1932)
- 05.01. Edel Håland (f.1955)
- 09.01. Inger Marie Rundhovde (f.1938)
- 11.01. Kirsti Reigstad (f.1927)
- 19.01. Borghild Monstad (f.1950)
- 08.02. Ragnhild Dalland (f.1933)
- 08.02. Johannes J. Reigstad (f.1956)
- 30.04. Merete Gran (f.1975)
- 02.05. Atle Steinar Elvik (f.1952)
- 14.05. Berly Røskeland (f.1929)
- 16.07. Myrtel Misje (f.1938)

Hosanger

- 19.12. Alfred Litland (f.1935)
- 22.03. Arild Kåre Tysse (f.1941)
- 05.04. Odd Ingvard Lillejord (f.1934)
- 07.05. Asle Inge Hay (f.1952)
- 16.05. Martin Njåstad (f.1943)
- 14.06. Einar Åsmund Hjellevik (f.1935)

menighets hilsen

ORGAN FOR EIDSVÅG MENIGHET
NR. 1 - AUGUST 2024 • 42. ÅRGANG

Honnørdikt til Ti-kaffen

I Eidsvåg menighet er det møtesteder for store og for små. Ett av disse er «Ti-kaffen».

AV TROND WATHNE

Hver annen tirsdag i oddetallsuker samles det som gjerne blir kalt «menn i sin beste alder» i menighetens lokaler til biljard, kameratslig samtale og en god pause med vafler og en kaffekopp. Presten hører også med i gjengen. Første samling i høst er 10. september. Flott om også du stikker innom.

Ti-kaffen er 30 år. Diktet var skrevet til 10-årsmerkingen. Lillian Vedvik skrev i den anledning et hyllingsdikt. Det tar vi derfor med her. Lillian var aktiv hele tiden hun bodde i menigheten; Sigfinn Vik, som nevnes i diktet, det samme. Og

Arne, det er Arne Brekke – menighetens første sokneprest:

*Da Sigfinn var i Rotterdam ble en tanke båret frem:
«vi må få noe i gang, Arne, når du kommer hjem
La det bli noe for menn i sine beste år
for det er ikke alltid de så mange tilbud får»*

*Og fra tanke til handling, Ti-kaffen ble til,
med andakt, spøk og alvor, passiar og spill.
På ekte sjømannskirkevis serveres vafler og kaffe.
Med mannfolks innsats var jo det lett å skaffe.*

*Flokken var ikke så stor den første tiden,
men vokste litt om litt,
og siden er det mange
som til Ti-kaffen har funnet frem
og følt at dette var et fint tiltak for dem.*

*Biljard og couronne har sine entusiastere,
i dart med pil er det noen som kaster.
Men det som er det viktigste
og som gjør oss så vel,
er at her møtes vi som venner
og kan være oss selv.*

*Det er ikke langt ifra alvor til skjemt.
Og i enhver av oss ligger gutten gjemt.
I dag har vi 10-årsjubileum i Ti-kaffen vår.
For alle disse år en stor takk til kirken her går.*

*Hjertens takk til dere som fikk denne gode idé
og som arbeidet med det så den ble en suksé.
Takk, Arne for Guds ord vi får med på vår vei.
Må du aldri av Ti-kaffen gå lei.*

*Og Sigfinn med sin entusiasme og gå-på humør,
mye godt du for oss alle gjør.
Så takker vi hverandre for vennskap, smil og
glede
Må Gud velsigne alle og være selv tilstede.*

LIVETS GANG

Døpte

21.07.2024 Ulrik Stangnes Mæland (Mariakirken)
07.07.2024 Alfred Eikenes (Eidsvåg kirke)
16.06.2024 Liam Strand-Vestby (Eidsvåg kirke)
16.06.2024 Marcus Strand-Vestby (Eidsvåg kirke)
09.06.2024 Lillian Hole Hagen (Eidsvåg kirke)
06.06.2024 Ajay Nagarajah (Åsane kirke)
08.06.2024 August Birkeland Horjen (Mariakirken)
02.06.2024 Emma Kleppe Karlsen (Eidsvåg kirke)
26.05.2024 Gunnar Sæbø (Eidsvåg kirke)
26.05.2024 Ada Oline Hole Simensen
26.05.2024 Sivert Brovig Enge (Eidsvåg kirke)
26.05.2024 Emma Ottesen Ellingsen (Åsane kirke)
05.05.2024 Frida Flostrand Raunlid (Åsane kirke)
09.05.2024 Aksel Grindheim Stausland (Sandvikskirken)
19.05.2024 Odin Alexander Finne Alsaker (Åsane kirke)
28.04.2024 Alma Skudal Engeberg (Eidsvåg kirke)
28.04.2024 Johannes Olsen Gunnarskog (Biskopshavn kirke)
28.04.2024 Alvin Bakkerud Lorentzen 2 (Åsane kirke)
21.04.2024 Felix Norheim (Eidsvåg kirke)
20.04.2024 Ada Jacobsen Utvær (Mariakirken)
21.03.2024 Siravich Phirom (Åsane kirke)
17.03.2024 Noelle Gill-Baron 1 (Eidsvåg kirke)
14.03.2024 Regine Grindheim Danielsen (Nykirken)
10.03.2024 Julie Tengs Seth (Eidsvåg kirke)
10.03.2024 Malvin Jahnsen Fuglum (Eidsvåg kirke)
25.02.2024 Louie Marlon Meby-Trefall (Eidsvåg kirke)
25.02.2024 Hermine Lynngård Dame (Eidsvåg kirke)

11.02.2024 Sebastian Silnes-Teigland (Eidsvåg kirke)

11.02.2024 Ludvig Hagen (Onarheim kyrkje)

11.02.2024 Dagny Hagen (Onarheim kyrkje)

14.01.2024 Willem Vilsvik-Dahl (Eidsvåg kirke)

21.01.2024 Even Hundvebakke Haugland (Ålhus kyrkje)

13.01.2024 Stella Hammer Hausberg (Mariakirken)

17.12.2023 Edvard Johan Forthun (Eidsvåg kirke)

17.12.2023 Sverre Hallvard Hamre Helgesen (Eidsvåg kirke)

17.12.2023 Malvin Stuberg Raknes (Åsane kirke)

26.11.2023 Leonardo Alexis Carter (Åsane kirke)

19.11.2023 Dagny Myrene Kalve (Eidsvåg kirke)

19.11.2023 Amelia Warpe Groth (Eidsvåg kirke)

19.11.2023 Konstanse Arnetvedt Myrdal (Eidsvåg kirke)

12.11.2023 Alvilda Marie Morvik Larsen (Eidsvåg kirke)

viede

06.07.2024 Karin Rohringer og Mads Fuelid, Eidsvåg kirke

Begravelser og
bisettelser

07.11.2023 Ammy Nordaas, Åsane gamle kirke

09.11.2023 Inger Johanne Fonn, Eidsvåg kirke

09.11.2023 Arne Husdal, Åsane gamle kirke

28.11.2023 Gunnar Aase, Solheim kapell

28.11.2023 Gunn Magni Follevåg, Eidsvåg kirke

30.11.2023 Marit Hellesund, Eidsvåg kirke

15.12.2023 Gunnar Mikkelsen, Åsane gamle kirke

22.12.2023 Solveig Elfrid Walle, Åsane gamle kirke

28.12.2023 Oddvar Åsvang, Åsane gamle kirke

03.01.2024 Dagmar Bowkett, Møllendal kapell

04.01.2024 Magnar Høyhovden, Eidsvåg kirke

11.01.2024 Magdalene Vaage, Eidsvåg kirke

18.01.2024 Magne Helvig, Salhus kirke

23.01.2024 Ole Johan Moss Eidsvåg kirke

25.01.2024 Berit Marceliussen, Eidsvåg kirke

25.01.2024 Kåre Mauritz Halvorsen, Åsane gamle kirke

06.02.2024 Leif Johan Ingebrigtsen, Møllendal kapell

08.02.2024 Solveig Berit Seehuus, Åsane kirke

08.02.2024 Johan Adolf Jahnsen, Eidsvåg kirke

13.02.2024 Ruth Kildedal, Eidsvåg kirke

27.02.2024 Siri Rødland Opshaug, Eidsvåg kirke

27.02.2024 Kjellaug Thorsen, Åsane gamle kirke

08.03.2024 Jon Vika, Salhus kirke

15.03.2024 Norman Eilef Kirkeide, Åsane gamle kirke

26.03.2024 Anne-Karin Natås, Eidsvåg kirke

02.04.2024 Eva Johanne Lien Warpe, Eidsvåg kirke

19.04.2024 Steinar Sundsbak Åsane gamle kirke

08.05.2024 Arent Låstad, Salhus kirke

14.05.2024 Carl Fredrik Hansen, Åsane gamle kirke

28.05.2024 Arne Roald Johannessen, Eidsvåg kirke

30.05.2024 Arild Blindheim Eidsvåg kirke

31.05.2024 Gerd Betsy Jacobsen, Åsane gamle kirke

09.07.2024 Norvald Peder Morvik, Åsane gamle kirke

19.07.2024 Herdis Kjærland, Åsane gamle kirke

26.07.2024 Harald Brinchmann Jensen, Biskopshavn kirke

26.07.2024 Marina Lindkvam, Åsane kirke

02.08.2024 Ingebjørg Karin Røslund, Åsane gamle kyrkje

MENIGHETSHILSEN

Kjære konfirmanter!

Takk for et veldig fint år til dere som var konfirmanter i mai, og hjertelig velkommen til dere som er konfirmanter fra i høst.

AV SOKNEPREST ODDBJØRN STUBHAUG

Kjære dere som ble konfirmert i mai. Vi som var sammen med dere gjennom konfirmanttiden vil gjerne takke dere for et veldig fint år.

Takk for alle gode samtaler. Takk for utfordrende og gode spørsmål. Takk for at vi har fått blitt kjent med dere. Takk for alt av latter, glede og liv som dere har vist.

KONFIRMANTER 11. MAI: KL. 11.00: Oscar Ryland Fjeldstad, Emil Gunnarschjå, Konrad Joshua Bolstad Korsveien, Leo Reiso Lekven, Andreas Roel Ocean, Aleksander Olsen Spilde, Tobias Haukanes Sulen, Lucas Gullaksen Yri.

KL. 13.00: Malin Aas Abrahamsen, Malin Almeland, Therese Berg-Meyer, Regine Grindheim Danielsen, Leah Louise Didriksen, Marie Angelene Drangevåg, Peter Olai Askvik Fardal, Alva Josefine Floen Haukås, Thea Hellebø, Signe Hellesund, Adele Husebø, Maren Tetlie Nasset, Henrik Tellnes Nygaard, Adrian Lyngtu Nysæther, Martin Pranauskis, Herman Strømstad, Theo Sunde-Stabell, Linnea Tveit-Knag, Pia Laastad Vik. (Foto: Mariann Hillestad)

Ønsker seg konfirmantkor i Eidsvåg

AV TRYGVE HILLESTAD

– Et konfirmantkor vil bidra til å øke aktivitetene i kirken, sier Benedicte Sjøvold, mest kjent som leder og dirigent i Eidsvågkoret benedictinerne. Hun vil begynne med høstens konfirmantkull.

– Får vi med oss konfirmantene, vil det også engasjere foreldre og søsken. Kanskje også venner på skolen og i nærmiljøet. Sang skaper glede som igjen skaper tilhørighet. Sokneprest Oddbjørn Stubhaug og menighetsrådsleder Marit Vik ønsker prosjektet velkommen.

– Dette blir et spennende prosjekt i år. Vi håper og ønsker at konfirmantkoret skal være med å bidra på noen gudstjenester gjennom konfirmantåret, og løfte de gudstjenestene for både konfirmantene og de som kommer på gudstjenestene, sier Oddbjørn Stubhaug.

– Dette er en fin nyvinning i konfirmantarbeidet som vi håper kan inspirere både konfirmanter og andre unge i menigheten til å videreføre også etter konfirmanttiden. Det blir spennende å følge dette arbeidet, sier Marit Vik.

Strikkekafé i Eidsvåg kirke

Siden oppstart med strikkekafé fra 17. februar, har vi vært en gjeng som har kommet sammen hver tredje lørdag i måneden. kl.12–14.

På samlingene er det noen som strikker, noen som hekler og noen broderer. Om du ikke har noe håndarbeid, er du like velkommen til en prat over en kopp kaffe og en vaffel eller to. Vi betaler 50 kroner, og kaffen og vaffler er klar for den som vil ha. Nå fortsetter vi utover høsten og vi ønsker alle som har lyst til å sette av litt tid en lørdag hjertelig velkommen!

Håper vi ser deg når vi starter opp 21. september kl. 12. Det blir ellers strikkekafe på følgende lørdager utover høsten: 21. september, 19. oktober og 16. november.

Marit Vik

En time sammen

Det er vel egentlig halvannen time, men hver andre torsdag kl. 19.00 i partallsuker samles en fin liten gruppe i menighetssalen i kirken for å lese i Bibelen sammen. I høst vil det dreie seg om Salmenes bok. Salmenes bok er en uuttømmelig kilde for oss mennesker til å hente kraft, inspirasjon og hjelp til bønn. Hjelp og «livbøye» til å sette ord på eget liv. Nils Magerøy leder samlingene og Karl Leirevåg plukker ut salmer som passer til det vi leser. Første samling blir 22. august. Velkommen!

Trond Wathne

Vi håper at dere tar med dere videre i livet gode minner, en styrket tro på Jesus, nye og gode vennskap. Husk at dere alltid har en plass i Eidsvåg menighet. Så håper vi også at vi ser dere igjen som deltakere på MILK – lederkurs for ungdom.

Kjære dere som er konfirmanter fra i høst. Velkommen som den du er. Velkommen med din tvil, tro, spørsmål og undring.

Vi som skal være med dere gjennom konfirmanttiden håper at vi sammen kan finne litt mer ut av livet, troen og hvem Gud er og gjennom det kan få styrke og mot til å ha Jesus med deg videre i livet. Vi ønsker at dere som konfirmanter kan få mange gode minner for livet.

Har du ikke meldt deg som konfirmant er det enda ikke for sent. Ta kontakt med oss så finner vi ut av det. Velkommen.

KONFIRMANTER 4. MAI: KL. 11.00: Solveig Hestad Aase, Marius Riis Andersen, Ingrid Meltzer Asbjørnsen, Håvard Holler Deisz, Aleksander Gjelsvik, Martin Løvfall Husdal, Amalie Turøy Jensen, Victoria Lossius Kristiansen, Ayla Lambrechts, Lars Martin Scheen, Alexander Takle Årnes.

KL. 13.00: Emma Nathalie Alme, Ingrid Alræk, Jonas Alræk, Filip Nesse Andersen, Anneli Sæbø Berntsen, Anna Skarstein Bjønnes, Tiril Skarstein Bjønnes, Agnethe Selvåg Bråthen, Simen Johan Folkestad, Anna Toftevåg Frimanslund, Peder Fjeldså Frostad, Theodor Aase Gravdal, Phillip Alexander Grønhaug, Christoffer Tvedt Gullachsen, Marie Hvidsten Helgesen, Caroline Louise Sørensen Håkansson, Linnea Mathiassen Høiland, Ulrik Mathiassen Høiland, Malene Michelsen, Milla Pettersen, Lisa Bergsland Rognstad, Christoph Skjoldal-Mitschkowski, Kaia Flagtveit Stokken. (Foto: Mariann Hillestad)

Aktiviteter i Eidsvåg menighet

Musikktilbud for små barn

Ta kontakt med menighetspedagog Lina Talhaug for spørsmål, epost: lt466@kirken.no

Speiderne

Har samlinger torsdagene. Nettside: eidsvaag.kmspeider.no
Facebook: Eidsvåg KFUK-KFUM-speidere

Formiddagstreff

En onsdag i måneden kl. 11.30. Møteplass for deg som har anledning. Musikk, sang, gjerne et tema for dagen, og noe å bite i. Ta kontakt med menighetskontoret om du har noe å spørre om. Hilsen Marit og Berit

Gla'sang

Sangkor for pensjonister og andre som er hjemme på formiddagstid, onsdager kl. 11.30 i oddetallsuker. Plass til nye, sangglade medlemmer. Kontakt: Irina Blankova, epost: ib334@kirken.no

Ti-kaffen

Samling hver annen tirsdag i oddetallsuker. Biljard, kaffe og gode samtaler. 'For menn i sin beste alder. Kontakt: Olav Sture, mobil 95203752

En time sammen

Torsdager i partallsuker fra kl 19-20. første samling 22.08. Vi leser fra Bibelen, snakker sammen om teksten og synger. Ledes av Nils Magerøy. Spørsmål? Send en epost til nils.mageroy@gmail.com

Formiddagstreffet

Vi starter opp etter ferien med Formiddagstreffet onsdag 4. september. Da blir Jostein Buanes med oss og forteller om kaffens historie.

Onsdag 2. oktober får vi besøk av fotpleier fra Åsane fot og hudpleie. Deretter blir det møte 6. november, før vi avslutter med julemøte 11. desember.

Alle møtene begynner kl.11.30. Håper vi ses over en kopp kaffe og noe godt å bite i.

Hilsen fra Marit og Berit.

– Salmer skal si noe allment

Da Norsk Salmebok kom i ny utgave i 2013, hadde antallet Brunvoll-salmer vokst til syv originale og 44 oversettelser av totalt 899 salmer.

TEKST: THRUDE DEISZ OG MAGNE FONN HAFSKOR

SAMARBEIDSPARTNERE: Ekteparet Brunvoll har vært til gjensidig glede og inspirasjon for hverandre i over 60 år. – Hun kan gjerne rette på ting, og da er det ytterst sjeldent at jeg ikke tar det til følge, sier Arne Brunvoll om sin kone, Siri Brunvoll. (Foto: Thrude Deisz)

Første søndag etter påske presenterte Korskolene i Biskopshavn menighet det dramatiske kirkemusikalske verket «Pascha Juvenalis» («ung påske»), med musikk av Odd Johan Overøye og tekst av Arve Brunvoll.

Verket er basert på fortellingen om Jesu død og oppstandelse, og bestilt av Korskolene i Bø og Ung kirkesang, og i Bø kyrkje i Telemark palmesøndag 2022. Konserten i Biskopshavn var andre gangen verket ble fremført i sin helhet.

– Dette påskeverket var en topp for meg, sier Arve Brunvoll, som ellers er kjent som en svært aktiv salmedikter/salmeoversetter – et arbeid som egentlig begynte da han ble med i Salmebokkomiteen på begynnelsen av 70-tallet.

51 salmer i salmeboken

I 1985-utgaven av Norsk Salmebok hadde Brunvoll med seks egne salmer og over tretti oversettelser/gjendiktinger. Både hans originale «Du Ord frå alle æver» og den gamle irske «Deg å få skode er sæla å nå» har siden vært mye brukt i norske gudstjenester.

Da Norsk Salmebok kom i ny utgave i 2013, hadde antallet Brunvoll-salmer vokst til syv originale og 44 oversettelser.

– Salmer skal si noe allment – noe alle kan kjenne seg igjen i. En salme er ikke ferdig før den er sunget, og da er sangeren også en meddikter, sier Brunvoll.

– For arbeidet mitt med poesien har det vært viktig i ha en følelse for musikken, å

ha gleden over å leke med språket, og å ha et inderlig forhold til nynorsken – men jeg liker også å lage tekster på bokmål.

De oversatte salmene hans har som regel kommet med tekst og melodi, men en tekst kan ofte synges på flere melodier. Da hender det at innholdet kommer frem på ulike måter. Han forteller at i ett tilfelle var det en melodi han ikke kjente noen tekst til. Denne ble utgangspunktet for hans egen «Du ord frå alle æver» (Norsk Salmebok nr. 80), som tar utgangspunkt i åpningen av Johannes-evangeliet.

«Min dyraste skatt»

I et tidligere intervju (se Helg over Biskopshavn nr. 6, 2009) fikk vi vite at Brunvoll ofte sang når han gikk i trappen og korridorene på NLA Høgskolen. En gang fikk han brev fra en student som skrev at sangen hans hadde vært til stor oppmuntring og trøst for henne under en eksamen.

Selv har han også funnet inspirasjon i andres sang. Under et studium i Skottland hørte han for første gang den gamle irske sangen «Be Thou My Vision». Ti år senere oversatte han den med en begynnelse som ikke står i originalen, men likevel har funnet gjenklang her hjemme: «Deg å få skode». Slik åpner den:

«Deg å få skode er sæla å nå, Gud, / ver det syn som mitt hjarta vil sjå; / ver du for tanken min dyraste skatt, / ljuset som strålar ved dag og ved natt!»

– Den begynnelsen hadde jeg lett etter i tre år, forteller han.

Brunvolls gjendikting av Hallgrímur Peturssons pasjonssalmer fra islandsk er et annet imponerende arbeid.

– Med gammelnorsken fra gymnaset, skikkelig kjennskap til nynorsken og en god ordbok går det vitterlig bra å oversette fra islandsk også, sier han.

Ellers er han så heldig at han har en god samarbeidspartner i sin kone Siri. Hun er organist, har arbeidet som kantor i Ytre Arna kirke i over tyve år, og drevet kor for alle aldersgrupper – med spesielt fokus på å gjøre salmeskatten tilgjengelige for både gamle og unge.

– Hun kan gjerne rette på ting, og da er det ytterst sjeldent at jeg ikke tar det til følge, sier han.

Arne Brunvoll

- Arve Brunvoll (f. 1937) er prest, professor emeritus og salmedikter/oversetter.
- Brunvoll er representert med syv originale salmar og 44 omsetjingar i Norsk salmebok (2013). Bare Svein Ellingsen og Eyvind Skeie er representert med flere, men Brunvoll har flest oversettelser.
- Utdannelse: Teologisk embetseksamen (Menighetsfakultetet i Oslo, 1962), praktisk-teologisk eksamen (1963), doktorgrad om etikk (Glasgow University, 1968) og doktorgrad om forholdet mellom Luther-forståelse og religionskritikk hos filosofen Ludwig Feuerbach (Universitetet i Bergen, 1997).
- Praksis: Førsteamanuensis i systematisk teologi ved Norsk Lærerkademi (NLA) i Bergen fra 1968, rektor der i perioden 1992–1995 og professor fra 1999 til han gikk av for aldersgrensen i 2007.
- Fra 1990-tallet var Arve Brunvoll engasjert i arbeid med Universitetet i Asmara og Den evangeliske kirken i Eritrea.
- Brunvoll har også deltatt i en rekke utvalg, blant annet Norsk teologisk nemnd for mellomkirkelige spørsmål, etikuttvalget i Kristelig legeförening og Liturgi-kommisjonen og Salmebokkomiteen til Den norske kirke.

Revheim Gravferdshjelp

Gravferder og bisettelser på Osterøy og omegn

Tlf 56393030

revheim@grhjelp.no

revheimgravferdshjelp.no

Velkommen til kirken

BISKOPSHAVN KIRKE: Biskopshavn kirke er en murkirke bygget i naustform. Den ble reist i 1966 og har 500 plasser.

BISKOPSHAVN

18. august

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/MB Gammelsæter. Dåp og nattverd. Takkoffer: Menighetens arbeid.

25. august

Kl. 11.00: Gudstjeneste. Dåp. Nattverd. Takkoffer: Areopagos.

1. september

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/MB Gammelsæter. Dåp og nattverd. Takkoffer: Menighetens arbeid.

8. september

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/MB Gammelsæter. Presentasjon av konfirmantene. Biskopshavn Vokal. Takkoffer: Menighetens misjonsprosjekt Kirkekaffe med basar.

15. september

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/LE Grutle. Dåp og nattverd. Takkoffer: Menighetens arbeid.

19. september

Kl. 11.30: Formiddagsgudstjeneste etterfulgt av formiddagstreff.

21. september

Kl. 11.00: Dåpsseremoni + Drop-in-dåp!

22. september

Kl. 11.00: Gudstjeneste for små og store v/MB Gammelsæter. Utdeling av 4- og 6-års bok. Aspirantkoret. Takkoffer: IKO – Kirkelig pedagogisk senter.

3. oktober

Kl. 11.30: Formiddagsgudstjeneste etterfulgt av formiddagstreff.

7. oktober

Kl. 11.00: Gudstjeneste i Eidsvåg kirke (felles med Biskopshavn).

13. oktober

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/MB Gammelsæter (med Eidsvåg). Dåp, nattverd. Takkoffer: Menighetens arbeid.

17. oktober

Kl. 11.30: Formiddagsgudstjeneste etterfulgt av formiddagstreff.

20. oktober

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/MB Gammelsæter. Dåp og nattverd. Takkoffer: TV-aksjonen.

27. oktober

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/Ida Greve. Dåp og nattverd. Takkoffer: Menighetens arbeid. Øvingehelg til Julespillet. Se Eidsvåg!

31. oktober

Kl. 11.30: Formiddagsgudstjeneste etterfulgt av formiddagstreff.

3. november

Kl. 18.00: Kveldsmesse Allehelgen v/MB Gammelsæter. Nattverd. Takkoffer: Kirkens SOS.

10. november

Kl. 11.00: Gudstjeneste med Lys Våken v/MB Gammelsæter. Nattverd. Takkoffer: Menighetens arbeid.

14. november

Kl. 11.30: Formiddagsgudstjeneste etterfulgt av formiddagstreff.

17. november

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/Ida Greve. Nattverd. Takkoffer: Norges KFUK-KFUM.

24. november

Kl. 11.00: Gudstjeneste v/MB Gammelsæter. Dåp og nattverd. Takkoffer: Menighetens arbeid.

28. november

Kl. 11.30: Formiddagsgudstjeneste etterfulgt av formiddagstreff.

1. desember: 1.søndag i advent

Kl. 18.00: Lysmesse med konfirmantene og Ungdomskoret. Fredsvandring fra Maries Minde kl. 16.00.

EIDSVÅG

Søndag 18. august

Familiegudstjeneste kl. 11.00 ved Oddbjørn Stubhaug. Skolestartsgudstjeneste – Alle 1. klassinger er invitert.

Søndag 25. august

Gudstjeneste kl. 11.00 ved Oddbjørn Stubhaug

Søndag 1. september

Gudstjeneste kl. 11.00 ved Ida Greve

Søndag 8. september

Gudstjeneste kl. 11.00 ved Oddbjørn Stubhaug

Søndag 15. september

Presentasjonsgudstjeneste kl. 11.00 ved Oddbjørn Stubhaug. Presentasjon av årets konfirmanter.

Søndag 22. september

Gudstjeneste kl. 11.00 ved Leif Endre Grutle

Søndag 29. september

Jubileumsgudstjeneste kl. 11.00 ved Oddbjørn Stubhaug. Speidergruppen i Eidsvåg feirer sitt 40 års jubileum.

Søndag 6. oktober

Gudstjeneste kl. 11.00 ved Oddbjørn Stubhaug

Søndag 13. oktober

Felles gudstjeneste kl. 11.00 i Biskopshavn kirke

Søndag 20. oktober

Familiegudstjeneste kl. 11.00 ved Oddbjørn Stubhaug. Høsttakkefest – utdeling av 4-årsbok.

Søndag 27. oktober: Bots- og bønnedag

Gudstjeneste kl. 11.00 ved Børge Ryland

Søndag 3. november: Allehelgensdag

Gudstjeneste kl. 18.00 ved Oddbjørn Stubhaug

Søndag 10. november

Gudstjeneste kl. 11.00 ved Oddbjørn Stubhaug

Søndag 17. november

Gudstjeneste kl. 11.00 ved Børge Ryland

Søndag 24. november

Familiegudstjeneste kl. 11.00 ved Oddbjørn Stubhaug. Julemesse etter gudstjenesten. benedictinerne deltar i gudstjenesten.

OSTERØY

18. august

13. søndag i treeiningstida - Luk 12,41-48

Gjerstad kyrkje kl. 11.00. Gudstjeneste med dåp og nattverd ved Ida Greve.

25. august

14. søndag i treeiningstida - Luk 17,7-10

Hosanger kyrkje kl. 11.00. Gudstjeneste med dåp og nattverd ved Astrid Marie Haugland. Konfirmantpresentasjon.

1. september

15. søndag i treeiningstida - Luk 10,38-42

Gjerstad kyrkje kl. 11.00. Ranselgudstjeneste ved Astrid Marie Haugland, der 6-åringane er invitert.

8. september

16. søndag i treeiningstida - Matt 5,10-12

Hamre kyrkje kl. 11.00. Gudstjeneste med dåp og nattverd ved Leif Endre Grutle. Konfirmantpresentasjon.

15. september

17. søndag i treeiningstida - Luk 7,11-17

Haus kyrkje kl. 11.00. Gudstjeneste med konfirmantpresentasjon. Dåp og nattverd ved Astrid Marie Haugland. 50-årskonfirmanter.

22. september

18. søndag i treeiningstida - Matt 8,5-13

Bruvik kyrkje kl. 11.00. Gudstjeneste med nattverd, dåp og konfirmantpresentasjon ved Kjetil Austad Endal. 50-årskonfirmanter.

29. september

19. søndag i treeiningstida - Joh 7,14-17

Gjerstad kyrkje kl. 11.00. Familiegudstjeneste med utdeling av 4-årsbok ved Astrid Marie Haugland. Dåp.

Haus kyrkje kl. 16.00. Familiegudstjeneste med utdeling av 4-årsbok ved Astrid Marie Haugland.

6. oktober

20. søndagen i treeingstida - Mark 10,2-9

Hamre kyrkje kl. 11.00. Gudstjeneste med nattverd ved Kjetil Austad Endal. 50-årskonfirmanter.

13. oktober

21. s. i openberringstida - Luk 16,19-31

Gjerstad kyrkje kl. 11.00. Gudstjeneste med nattverd og dåp ved Kjetil Austad Endal. 50-års konfirmanter.

20. oktober

22. s. i openberringstida - Joh 12,35-36

Hosanger kyrkje kl. 11.00. Familiegudstjeneste med utdeling av 4-årsbok ved Astrid Marie Haugland. Dåp. 50-årskonfirmanter.

Hamre kyrkje kl. 16.00. Familiegudstjeneste med utdeling av 4-årsbok ved Astrid Marie Haugland.

27. oktober

Bots og bønnedag - Luk 18,9-14

Bruvik kyrkje kl. 11.00. Familiegudstjeneste med utdeling av 4-årsbok ved Astrid Marie Haugland.

3. november

Allehelgensdag - Joh 11,1-5,33-38

Hamre kyrkje kl. 11.00. Minnegudstjeneste ved Kjetil Austad Endal.

Haus kyrkje kl. 11.00. Minnegudstjeneste ved Astrid Marie Haugland.

Hosanger kyrkje kl. 19.00. Minnegudstjeneste ved Kjetil Austad Endal.

Gjerstad kyrkje kl. 19.00. Minnegudstjeneste ved Astrid Marie Haugland.

10. november

25. søndag i treeiningstida - Matt 14,22-34

Bruvik kyrkje kl. 11.00. Gudstjeneste med nattverd ved Astrid Marie Haugland.

17. november

26. søndag i treeiningstida - Joh 9,1-7,35b-38

Gjerstad kyrkje kl. 11.00. Lysvaken gudstjeneste ved Astrid Marie Haugland.

24. november

Kristi Kongedag - Matt 25,1-13

Hamre kyrkje kl. 11.00. Gudstjeneste med nattverd ved Kjetil Austad Endal.

1. desember

1. søndagen i adventstida - Matt 21,10-17

Haus kyrkje kl. 11.00. Lysvaken gudstjeneste ved Astrid Marie Haugland.

SALHUS

18. august

Salhus kirke kl. 11.00. Gudstjeneste, v/Hanne Kanchan Zimmermann Ølberg. Dåp, nattverd.

1. september

Salhus kirke kl. 11.00. Jubileumsgudstjeneste v/Hanne Kanchan Zimmermann-Ølberg. Nattverd.

8. september

Salhus kirke kl. 11.00. Familiegudstjeneste v/Børge Ryland. Dåp.

15. september

Salhus kirke kl. 11.00. Gudstjeneste v/Hanne Kanchan Zimmermann-Ølberg. Presentasjon av konfirmanter.

22. september

Salhus kirke kl. 11.00. Gudstjeneste v/Børge Ryland. Dåp, nattverd.

29. september

Salhus kirke kl. 11.00. Gudstjeneste v/Hanne Kanchan Zimmermann-Ølberg. Dåp, nattverd.

13. oktober

Salhus kirke kl. 11.00. Gudstjeneste v/Thor Haavik. Dåp, nattverd.

20. oktober

Salhus kirke kl. 11.00. Gudstjeneste v/Kjetil Austad Endal. Nattverd.

27. oktober

Salhus kirke kl. 19.00. Jakob Sande-kveld v/prost Leif Endre Grutle og kantor Magnar Børnes.

3. november

Salhus kirke kl. 11.00. Allehelgensgudstjeneste v/Hanne Kanchan Zimmermann-Ølberg. Nattverd.

10. november

Salhus kirke kl. 11.00. Gudstjeneste v/Thor Haavik. Dåp, nattverd.

Med forbehold om feil og endringer i gudstjenestelistene. Se menighetenes hjemmesider.

